

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Jaarverslag 2021

IPO Den Haag

2021 in vogelvlucht

Het jaar 2021 was in meerdere opzichten een bijzonder jaar. Het was het jaar dat we hoopten verlost te zijn van de Coronamaatregelen, maar ook in 2021 heeft het Coronavirus impact gehad op de inhoud en werkwijze van de vereniging. Zo hebben we het digitale werken voor een groot deel voortgezet en hebben we middels technische briefings voor o.a. AV-leden en Statenleden gezien dat het digitale werken ook voordelen kent. Helaas is een aantal geplande netwerkbijeenkomsten niet doorgegaan zoals het IPO-jaarcongres. Inhoudelijk hebben we als vereniging ons ook ingespannen om de Coronaschade voor provincies in kaart te brengen en hierover afspraken te maken met het Rijk.

In 2021 hebben we ook gezien dat na de Kamerverkiezingen van 2021 de vereniging samen met de Unie van Waterschappen en de VNG de gezamenlijke boodschap "Naar een krachtig groen herstel" hebben geformuleerd. Binnen de context van die boodschap is daarna verder gewerkt aan het specifieke provinciale gezicht. Dat is gedaan onder de noemer de provinciale "rol in de ruimte". Daarbij anticiperend op de inhoud van het regeerakkoord, wat lang op zich liet wachten. De verwachting was dat het regeerakkoord zwaar zou inzetten op opgaven in het fysieke domein op het gebied van energie en klimaat, stikstof en natuur en wonen. Opgaven die allemaal een grote claim leggen op de beperkte ruimte in Nederland. Juist het terrein van de ruimte en het fysieke domein raakt het hart van het provinciale takenpakket. Dit gekoppeld aan de ruimtelijke ordening taken van de provincie en de ervaring van provincies met de gebiedsgerichte aanpak in het fysieke domein, maakt het onvermijdelijk dat de provincies cruciaal zijn om de opgaven in het fysieke domein verder te brengen de komende jaren; de provinciale 'rol in de ruimte'. In de relatieve luwte van de kabinetsformatie is deze boodschap op hoog ambtelijk niveau in 2021 met de verschillende ministeries besproken en goed geland. Met het verschijnen van het regeerakkoord is inderdaad bevestigd dat Nederland staat voor een 'grote verbouwing' de komende 10 plus jaren. De rol van de provincies t.a.v. de 3 transities (wonen/bereikbaarheid; stikstof/natuur/landbouw; klimaat/energie) is met wisselende helderheid geduid in het akkoord en veel is opengelaten voor uitwerking. Dat biedt ruimte voor beïnvloeding en daar blijven we mee doorgaan.

Naast deze voorname inhoudelijke focus in 2021 noemen we ook dat in 2021 het eerste jaar is in de P&C-cyclus dat dit jaarverslag volgens de nieuwe opzet is opgesteld. Aan de hand hiervan krijgt u een helder beeld welke activiteiten we als vereniging voor de samenwerkende provincies hebben uitgevoerd.

Rekeningresultaat 2021

Het rekeningresultaat 2021 komt uit op € 2,4 miljoen (voordelig). Dit bedrag is het verschil tussen de Begroting 2021 na wijziging en de Rekening 2021, gecorrigeerd met de reeds van provincies ontvangen bijdrage die in 2022 wordt besteed. In de tabel hierna zijn de verschillen per programma weergegeven. Ze zijn toegelicht bij de betreffende programma's.

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
1. ROWW	4.744.113	5.878.258	3.894.997	1.983.262
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.635.325	2.685.325	2.379.433	305.892
3. Vitaal Platteland	2.868.944	2.868.944	2.696.213	172.731
4. Mobiliteit	3.460.064	3.460.064	3.262.067	197.997
5. Regionale Economie	806.214	806.214	726.942	79.272
6. Cultuur	157.695	157.695	142.189	15.506
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	5.850.472	5.994.314	4.778.078	1.216.236
8. Werkgeverszaken	719.914	719.914	603.549	116.365
9. Overig	9.300.750	10.817.601	8.736.693	2.080.908
Totaal	30.543.490	33.388.328	27.220.161	6.168.167
Af: Ontvangen bijdrage die in 2022 wordt besteed				3.752.753
Rekeningresultaat 2021				2.415.414

Toelichting verschil € 2,4 mln.

Het verschil tussen de begroting na wijziging en de rekening van € 2,4 mln. is in grote lijnen als volgt te verklaren:

- Programmalasten: € 1,3 mln.
 - Vitale vereniging: Door de corona-maatregelen konden we geen fysieke bijeenkomsten organiseren, waardoor een groot deel van de daarvoor bestemde gelden (€ 0,2 mln.) niet besteed is.
 - IDA: Bij de Najaarsnota 2021 was nog geen enkele zekerheid te geven over de uitputting van de lasten vanwege de start van diverse programma's en onze nieuwe ervaringen daarbij. Uiteindelijk bleek ultimo 2021 een onderuitputting van € 0,5 mln. dat veroorzaakt wordt door minder inhuur dan geraamd. De voor 2021 beoogde doelen zijn bereikt.
 - Overige verschillen: € 0,6 mln. Binnen een aantal beleidsopgaven doen zich beperkte verschillen voor die we aldaar hebben toegelicht.
- Directe personele lasten: € 0,2 mln.

In 2021 ontvingen we voor gedetacheerd personeel € 0,15 mln. Deze baten hadden we niet geraamd.
- Overige apparaatslasten: € 0,9 mln.

Binnen de overige apparaatslasten is sprake van onderuitputting door moeilijk vervulbare vacatures en coronagerelateerde maatregelen (daardoor lagere woon-werklasten en niet doorgaan van bijeenkomsten zoals vergaderingen en congressen).
Daarnaast was het budget voor supporttaken niet benodigd als gevolg van enerzijds het besluit om supporttaken in te besteden en te concentreren bij BIJ12 en anderzijds vertraagde realisatie van aanpassingen gebouw i.h.k.v. hybride werken. Deze onderuitputting is incidenteel, dit wordt namelijk structureel overgeheveld naar BIJ12 t.b.v. bedrijfsvoering.

Uit de tabel hiervoor blijkt een overschot van € 6,2 mln. Hiervan schuift € 3,8 mln. door naar 2022. Het gaat hierbij om meerjarige projecten met een specifiek doel en is een gebruikelijke werkwijze. We besteden de € 3,8 mln. aan de volgende projecten:

- Implementatie Omgevingswet € 1,82 mln.
- Informatiehuizen Natuur en Externe Veiligheid € 1,84 mln.
- IDA en Werkgeverszaken € 0,93 mln.

Mocht na afronding van deze projecten sprake zijn van restantmiddelen, dan restitueren wij deze naar de provincies.

Toelichting verschil per beleidsopgave

De in de tabel hierboven aangegeven verschillen worden m.b.t. de programmalasten en programmabaten toegelicht bij de betreffende beleidsopgave voor zover € 50.000 of hoger zijn. De verschillen m.b.t. de directe personeelslasten en de overige apparaatslasten werken als gevolg van de toerekensystematiek door in alle beleidsopgaven. Daarbij wordt qua toelichting volstaan met de hiervoor gegeven toelichting, omdat anders bij iedere beleidsopgave dezelfde tekst zou komen te staan.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	7
1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen	8
1.1. Ruimtelijke ontwikkeling	8
1.2. Water	8
1.3. Wonen	9
1.4. Implementatie Omgevingswet	9
1.5. Digitaal Stelsel Omgevingswet	10
1.6. Nederlands Hydrologisch Instituut	11
Financiën	12
2. Milieu, energie en Klimaat	13
2.1. Gezondheid	13
2.2. Circulaire Economie VTH	13
2.3. Klimaat en Energie	14
2.4. Omgevingsveiligheid	14
2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet	14
2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal	15
2.7. Coördinatie Klimaatakkoord	15
2.8. 6000 Megawatt op land	16
2.9. Regionale Energie Strategie	16
2.10. Route 35	17
2.11. Industrie en bedrijventerreinen	18
2.12. Warmtetransitie	18
2.13. Energie-infrastructuur	19
Financiën	20
3. Vitaal platteland	21
3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	21
3.2. Duurzame Landbouw	22
3.3. Klimaatakkoord Landbouw gebruik	22
3.4. Programma Natuur	23
3.5. Natuurwetgeving	23
3.6. Faunabeheer	24
3.8. EU-Biodiversiteit	25
3.9. Stikstof	26
3.10. Nationale Databank Flora en Fauna	27

Financiën	28
4. Mobiliteit	29
4.1. Duurzame Mobiliteit	29
4.2. Openbaar vervoer	29
4.3. Verkeersveiligheid.....	30
4.4. Fiets	31
4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer	32
4.6. Goederenvervoer & Logistiek	32
Financiën	34
5. Regionale economie	35
5.1. Stimuleren innovatief en breed MKB	35
5.2. Regionale Arbeidsmarkt, Circulair, Digitalisering.....	35
5.3. Circulaire economie	36
5.4. Cohesiebeleid	37
5.5. Taskforce HRE en samenwerkingsagenda	38
5.6. Vrijtijdseconomie	38
Financiën	40
6. Cultuur en erfgoed.....	41
6.1. Toekomstperspectief Culturele Sector	41
6.2. Behoud Erfgoed	41
6.3. Cultuureducatie	42
6.4. Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel.....	42
Financiën	44
7. Kwaliteit Openbaar Bestuur	45
7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten	45
7.2. Lerend netwerk en uitwisseling best practices (geïntegreerd met 7.3 cf VJN21)	45
7.3. Strategische kennisfunctie	45
7.4. Overheidsfinanciën	46
7.5. Vitale vereniging	47
7.6. Europa	47
7.7. Interprovinciale Digitale Agenda	48
Financiën	49
8. Werkgeverszaken	50
8.1. CAO.....	50
8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers.....	51
8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap.....	51

Financiën	53
9. Overig.....	54
9.1. Werkbudget.....	54
9.2. Stelpost L&P-compensatie	54
9.3. Informatiehuizen Natuur en Externe veiligheid.....	54
9.4. Compensatie Zeeland	55
9.5. Nog te verdelen apparaatslasten	56
9.6. Afrekening Kassiersfuncties	56
Financiën	57
Bijlage 1. Verantwoordingsystematiek.....	58
Bijlage 2. Totaalbeeld lasten per beleidsopgave.....	60
Bijlage 3. Bijdrage per provincie.....	61
Bijlage 4. Afkortingenlijst	62

Leeswijzer

Doelstelling jaarverslag

Het jaarverslag is een belangrijk instrument voor de Algemene Vergadering (AV). Hierin legt het IPO-bestuur verantwoording af over de gerealiseerde output en de inzet van de financiële middelen die het IPO ter beschikking stond. Het jaarverslag is daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de AV.

Plaats jaarverslag in de planning en control cyclus

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over de uitvoering van de in de begroting opgenomen beleidsopgaven, resultaten en kosten. De Begroting 2021 is op 2 november 2020 door de Algemene Vergadering vastgesteld. Gedurende 2021 hebben we via de Voorjaarsnota en de Najaarsnota gerapporteerd over de voortgang en bijstelling van de begroting.

Structuur jaarverslag

Evenals bij de Voorjaarsnota en Najaarsnota 2021 is de rapportage op beleidsopgaven ingericht volgens de zogenaamde stoplichtensystematiek waarbij groene, oranje en rode bolletjes aangeven of de doelstellingen zijn gehaald, niet helemaal zijn gehaald, of helemaal niet zijn gehaald. Dat betreft dan zowel Geld als Inspanning. In de laatste twee gevallen is toegelicht waarom de doelstellingen niet zijn gehaald.

Duiding groen-oranje-rode indicatoren

- Groen
 - Geen afwijkingen in prestatie, planning of middelen
- Oranje
 - Prestatie is niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven.
 - Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch of
 - Middelen dreigen tekort te komen
- Rood
 - Prestatie is niet of nauwelijks behaald of
 - Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch of
 - Middelen vertonen tekort

Bijlagen

- De verantwoordingsystematiek voor de lastentoerekening, zoals gehanteerd bij het opstellen van de Begroting 2021, is opgenomen in bijlage 1.
- Bij iedere beleidsopgave geven we inzicht in de primitieve begroting 2021, de Begroting 2021 na wijziging, de Rekening 2021 en het verschil. Vanaf de Rekening 2022 voegen we hieraan ook ter vergelijking een kolom Rekening t-1 aan toe. Deze kolom is nu niet bruikbaar vanwege de nieuwe opzet van de Begroting 2021 waardoor een vergelijking niet mogelijk is (trendbreuk). In bijlage 2 is een totaalbeeld opgenomen van de lasten per beleidsopgave.
- In bijlage 3 geven we inzicht in de geraamde en werkelijke lasten voor de provincies, inclusief de restitutie.

1. Ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer en wonen

1.1. Ruimtelijke ontwikkeling

Beoogde output	Inhoud	Geld
1. In de Omgevingswet is een zelfbindende Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgenomen. Provincies hebben hun 'aanbod' afgegeven. De samenwerking moet zich de komende jaren verder uitkristalliseren. De vinger aan de pols is nodig om de provinciale belangen te behartigen.		
2. Nieuwe afspraken met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en gemeenten over bodemtaken.		
3. Uitwerken integrale en intercompartimentale aanpak van de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	125.000	97.500	54.646	42.854
Directe personeelslasten	360.211	360.211	348.777	11.434
Overige apparaatslasten	231.144	231.144	184.432	46.712
Totaal	716.355	688.855	587.855	101.000

Toelichting

2. De afspraken over bodem zijn nog niet definitief. De onderhandelingen zijn opgeschort.

1.2. Water

Beoogde output	Inhoud	Geld
1. Bestuurlijke afspraken over waterkwaliteit met het oog op de Kaderrichtlijn Water (KRW-)doelstellingen.		
2. Belangenbehartiging in het kader van ruimtelijke adaptie.		
3. Samenwerking met waterschappen en gemeente inzake grondwater, drinkwater en droogtegevoelige natuurgebieden.		
4. Regionale keringen ontwikkelprogramma.		
5. Deelname in Delta aanpak waterkwaliteit.		
6. Informatiehuis Water (bijdrage en detachering).		
7. Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA).		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	713.299	819.799	787.300	32.499
Directe personeelslasten	252.148	252.148	244.144	8.004
Overige apparaatslasten	161.801	161.801	129.102	32.698
Totaal	1.127.248	1.233.748	1.160.547	73.201

1.3. Wonen

Beoogde output	Inhoud	Geld
1. Verkenning van de door de provincies gewenste rol binnen de brede woonagenda.		
2. Aanbod aan kabinet, partijpolitieke programma's en de kabinetsformatie om te pleiten voor afschaffing verhuurdersheffing en positionering van de provincies in de aanpak van de woningbouwopgave.		
3. Bijdrage intensiveringsprogramma binnenstedelijke transformatie van platform 31.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	46.680	46.680	75.900	-29.220
Directe personeelslasten	72.042	72.042	69.755	2.287
Overige apparaatslasten	46.229	46.229	36.886	9.342
Totaal	164.951	164.951	182.542	-17.591

1.4. Implementatie Omgevingswet

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Handreiking omgevingsverordening.		
2. Alle provincies in staat stellen om per 01-01-22 volgens omgevingswet te werken.		
3. Deelname programmaraad, Opdrachtgeversberaad (OGB), Interbestuurlijke afstemming.		
4. Maandelijks overleg provinciale programmamanagers.		
5. Nieuwsbrieven en internetberichten.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	662.000	1.717.145	1.019.942	697.203
Programmabaten			-1.119.742	1.119.742
Directe personeelslasten	60.035	60.035	58.130	1.906
Overige apparaatslasten	38.524	38.524	30.739	7.785
Totaal	760.559	1.815.704	-10.931	1.826.636

Toelichting

2. Alle provincies in staat stellen om per 1 januari 2022 volgens Omgevingswet te werken.

Het programma implementatie Omgevingswet betreft een meerjarig programma dat in 2015 is ingesteld. Daarbij is besloten dat dit programma via de kassiersfunctie zou worden gefinancierd.

Deze constructie is bij de vaststelling van de begroting 2020 bekrachtigd. Daarbij is tevens bekrachtigd dat de middelen tot het eind van het programma beschikbaar blijven voor de implementatie van de Omgevingswet, mede omdat deze middelen deels afkomstig zijn van het Rijk.

Doordat de inwerkingtreding van de Omgevingswet meerdere malen is uitgesteld, is het zwaartepunt van de werkzaamheden steeds opgeschoven waardoor de afgelopen jaren middelen zijn overgebleven. Mei 2021 is besloten de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit te stellen tot 1-7-2022. Eind februari 2022 is besloten de wet opnieuw met een half jaar uit te stellen.

De inwerkingtredingsdatum is nu vastgesteld op 1 januari 2023. Daarmee loopt het programma in ieder geval door tot begin 2023. De benodigde dekking komt uit de over te hevelen middelen en een extra bijdrage van BZK. Er wordt daarmee geen extra claim gelegd voor de Begroting 2022.

Na afloop van het programma zullen de resterende gelden, conform afspraak, worden gerestitueerd naar de provincies.

1.5. Digitaal Stelsel Omgevingswet

Output 2021	Inhoud	Geld
1. In het bestuursakkoord Omgevingswet uit 2015 en het Financieel Akkoord uit 2016 is afgesproken dat de provincies bijdragen aan het beheer van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De totale beheerkosten voor het huidige dienstverleningsniveau bedragen jaarlijks € 25,9 mln., een bedrag dat jaarlijks wordt geïndexeerd.		
2. De provincies dragen € 1,6 mln. bij. Wij hebben de lasten met € 50.000 verhoogd vanwege indexatie.		
3. Afhankelijk van het dienstverleningsniveau dat bereikt wordt, kunnen de beheerskosten oplopen tot jaarlijks € 57 mln. Dit is het geval wanneer scenario 3 uit het bestuursakkoord wordt gerealiseerd. De provinciale bijdrage loopt in dat geval op naar € 3,3 mln. per jaar, exclusief indexatie.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	1.650.000	1.650.000	1.649.984	16
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	1.650.000	1.650.000	1.649.984	16

Toelichting

Eind 2020 is bestuurlijk de afspraak gemaakt dat provincies alleen de beheerbijdrage leveren indien het DSO het zogenoemde inwerkingtreedingsniveau in 2021 op zou leveren. Dit niveau is vorig jaar niet opgeleverd waarop het bestuur besloten heeft de bijdrage aan het beheer op te schorten. De kopgroep Omgevingswet heeft aangegeven de betaling van de provinciale beheerbijdrage opnieuw ter overweging aan het bestuur te willen voorleggen indien concrete afspraken gemaakt kunnen worden over de realisatie van scenario 3. In het Bestuurlijk Overleg van 21 april 2022 is afgesproken dat we uiterlijk 2029 scenario 3 gerealiseerd willen hebben. Conform het besluit van het IPO-bestuur van 14 april 2022, is het IPO daarom overgegaan tot betaling van de bijdrage over 2021.

1.6. Nederlands Hydrologisch Instituut

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) voorziet in de nodige hydrologische modellen die voor provincies en partners van essentieel belang zijn bij het maken van beleidsplannen en toekomstscenario's. Het IPO-bestuur heeft ingestemd met de samenwerkingsovereenkomst. Deze voormalige kassiersfunctie is nu in de begroting opgenomen.		
2. Het beheer van deze voorziening is ondergebracht bij BIJ12 en er wordt nader onderzocht wat hiervoor is benodigd.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	325.000	325.000	325.000	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	325.000	325.000	325.000	0

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgave	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	716.355	688.855	587.855	101.000
1.2 Water	1.127.248	1.233.748	1.160.547	73.201
1.3 Wonen	164.951	164.951	182.542	-17.591
1.4 Implementatie Omgevingswet	760.559	1.815.704	-10.931	1.826.636
1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	1.650.000	1.650.000	1.649.984	16
1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumenta	325.000	325.000	325.000	0
Totaal lasten programma 1	4.744.113	5.878.258	3.894.997	1.983.262

2. Milieu, energie en Klimaat

2.1. Gezondheid

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Verkenning van de mogelijkheden en gezamenlijke ambities over bijdrage van Vergunningverlening, Toezicht en handhaving (VTH) binnen het thema gezondheid.		
2. Kennisuitwisseling rondom Schone Lucht Akkoord en doorwerking in omgevingsvisies.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	91.253	91.253	88.357	2.897
Overige apparaatslasten	58.556	58.556	46.723	11.834
Totaal	149.810	149.810	135.080	14.730

2.2. Circulaire Economie VTH

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Ontwikkelen en opschalen van circulaire pilots en experimenten.		
2. Kennisdeling succesfactoren en belemmeringen op basis van een programma.		
3. Handreiking Cross-Compliance voor omgevingsdiensten.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	125.000	125.000	54.475	70.525
Directe personeelslasten	91.253	91.253	88.357	2.897
Overige apparaatslasten	58.556	58.556	46.723	11.834
Totaal	274.810	274.810	189.555	85.255

Toelichting

3. Handreiking Cross-Compliance voor omgevingsdiensten

Initieel was de planning om de handreiking Cross-Compliance voor omgevingsdiensten (een handreiking VTH en CE) af te hebben in december 2021. Dit is niet gelukt, om de volgende reden. Eerste stap in het opstellen van een handreiking was een onderzoek van Omgevingsdienst NL naar kansen en belemmeringen in VTH ten behoeve van de Circulaire Economie. Dit onderzoek is uitgevoerd, maar heeft vertraging opgelopen. De resultaten/de rapportage is in het najaar 2021 aan de BAC MTH gepresenteerd. Vervolgstap is dat geleerde lessen van het onderzoek landen in een op te stellen handreiking. De conclusies blijken echter niet makkelijk 1-op-1 in een handreiking te vertalen. Er is daarom meer tijd nodig. De handreiking staat nu gepland voor het 3^e kwartaal 2022.

2.3. Klimaat en Energie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Lobby en beleidsbeïnvloeding wijzigingswetgeving: Verbreding energiebesparingsplicht bedrijven, Normering werkgerelateerde mobiliteit, opvolging Meerjarenafspraken energie-efficiëntie (MJA3/MEE) -convenanten en koolstofdioxide (CO ₂)-heffing industrie.		
2. Kennisopbouw relatie Omgevingswet – VTH-taken – Klimaatakkoord.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	91.253	91.253	88.357	2.897
Overige apparaatslasten	58.556	58.556	46.723	11.834
Totaal	149.810	149.810	135.080	14.730

2.4. Omgevingsveiligheid

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Opzet en uitvoeren meerjarenagenda voor de zes Brzo (Besluit risico's zware ongevallen) - omgevingsdiensten gericht op de verbetering van de uitvoeringspraktijk.		
2. Opzet en uitvoering gezamenlijke agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 met Rijk en gemeenten.		
3. Deelnemen en bijdragen aan Safety Delta Nederland.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	88.172	88.172	82.416	5.756
Directe personeelslasten	99.658	99.658	96.495	3.163
Overige apparaatslasten	63.950	63.950	51.026	12.924
Totaal	251.780	251.780	229.937	21.843

2.5. VTH-stelsel en Omgevingswet

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Provinciale visie op de ontwikkeling van het VTH-stelsel.		
2. Instrumentenkoffer waaronder uitwerking bestuurlijke boete, handreiking financiële zekerheidsstelling.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	100.000	100.000	100.000	0
Directe personeelslasten	223.331	223.331	216.242	7.089
Overige apparaatslasten	143.309	143.309	114.348	28.961
Totaal	466.640	466.640	430.590	36.050

2.6. Abonnementen/Kennisdeling/Internationaal

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law): Cofinanciering van projecten met Inspectie Leefomgeving en Transport, Omgevingsdienst.nl, ministerie I&W en EU-partners. Gericht op kwaliteit en slagkracht van provincies op het gebied van toezicht en handhaving.		
2. Milieuverkenning: Kenniscentrum Europa Decentraal is de beheerder. Brengt in kaart wat provincies doen aan verbetering EU-wet- en regelgeving.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	41.493	41.493	34.451	7.042
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	41.493	41.493	34.451	7.042

2.7. Coördinatie Klimaatakkoord

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Oplevering advies en ontwikkeling voorstellen hoe om te gaan met uitvoeringslasten Klimaatakkoord en nieuwe financiële arrangementen.		
2. Oplevering plan voor data en monitoring voortgang Klimaatakkoord.		
3. Voorbereiding van klimaattafels en organiseren kennisdeling tussen vakcommissies.		
4. Signalering, advisering en standpuntbepaling in AAC en BAC en uitvoeren belangbehartiging via consultaties, position papers, webinars etc.		
5. Organiseren van afgestemde lobby en communicatie-activiteiten met provincies.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	180.106	180.106	174.389	5.717
Overige apparaatslasten	115.572	115.572	92.216	23.356
Totaal	295.678	295.678	266.605	29.073

Toelichting

Het artikel 2 onderzoek van de Raad van Openbaar Bestuur (ROB) is uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de gemeenten en provincies financiën nodig hebben voor het uitvoeren van het klimaatakkoord (485 miljoen, jaarlijks). Deze uitvoeringslasten zijn gelukkig opgenomen in het coalitieakkoord, maar pas wel vanaf 2023. Daarmee valt er in 2022 een gat. De verwachting is dat in Q1-Q2 2022 tot nadere afspraken over verdeling/besteding van deze gelden met het kabinet gekomen gaat worden, mogelijk ook voor de uitvoeringslasten van 2022.

2.8. 6000 Megawatt op land

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Het IPO faciliteert en organiseert platform voor kennisuitwisseling middels werkgroepen over wind en zonne-energie en stelt adviezen op voor de provincies om de 6000 MW op land te realiseren.		
2. Het IPO analyseert de monitor "Wind op Land" en adviseert provincies omtrent de verdelingsopgave rekening houdend met de afspraken van het versnellingspakket dat onderdeel is uit de opgave van het energieakkoord dat loopt tot 2023 en de afspraken uit het klimaatakkoord.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	72.042	72.042	69.755	2.287
Overige apparaatslasten	46.229	46.229	36.886	9.342
Totaal	118.271	118.271	106.642	11.629

2.9. Regionale Energie Strategie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO draagt bij aan het halen van de ambities om via de Regionale Energie Strategieën (RES'en) 35 terrawattuur (TWh) grootschalige elektriciteitsproductie op land in 2030 te realiseren door deel te nemen in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP-RES) en brengt als belangenbehartiger knelpunten en kansen in namens de provincies in het Interbestuurlijk Management Team en het Opdrachtgevend Beraad.		
2. IPO agendeert casuïstiek bij betrokken ministeries en koepels, gericht op invulling afspraak uit RES'en.		

3. IPO adviseert over de landschappelijke kwaliteit en ruimtelijke verankering en vertaling van de RES 1.0 in het ruimtelijk instrumentarium en organiseert hierover de kennisdeling.

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	168.099	168.099	162.763	5.336
Overige apparaatslasten	107.867	107.867	86.068	21.799
Totaal	275.966	275.966	248.831	27.135

2.10. Route 35

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Op 1 februari 2021 levert IPO een verdelingssystematiek op die direct of op langere termijn ingezet kan worden als opgave 35 TWh via RES'en niet wordt gehaald.		
2. IPO verzorgt projectleiding van implementatie verdelingssystematiek en werkt hierin samen met VNG en UvW en richt het proces binnen NP-RES.		
3. IPO agendeert en adviseert over actuele issues t.a.v. Route 35 voor besprekingen in stuurgroepen, bestuurlijke commissies en koplopergroepen.		
4. IPO organiseert samen met NP-RES de kennisdeling door o.a. peer-to-peer gesprekken en kennisdelingsgesprekken over de kwalitatieve PBL- (Planbureau voor de Leefomgeving) analyse.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	50.000	101.680	-51.680
Programmabaten			-50.000	50.000
Directe personeelslasten	96.056	96.056	93.007	3.049
Overige apparaatslasten	61.638	61.638	49.182	12.456
Totaal	157.695	207.695	193.869	13.826

Toelichting

Bestuurlijk is afgesproken de werkzaamheden ten aanzien van Route35 niet verder te continueren. De beschikbare middelen hiervoor zijn geheerprogrammeerd voor de inzet ten behoeve van het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie. In 2021 is er incidenteel extra budget ontvangen van NP RES dat daarvoor gebruikt is.

2.11. Industrie en bedrijventerreinen

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO levert een verkenning op van de opgave voor verduurzamingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen.		
2. IPO behartigt provinciale belangen als bevoegd gezag omtrent CO2-heffing en volgt de uitwerking van de normering van de CO2.		
3. IPO organiseert de afstemming van de energietransitie voor de industrieclusters met de beleidsopgaven van Regionale Economie.		
4. IPO stelt advies op over hoe besparingspotentieel kan worden benut t.b.v. doelstellingen klimaatakkoord samen met VNG, UvW en BZK en ziet hierbij toe op provinciale belangen en zoekt naar win-win mogelijkheden.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.035	60.035	58.130	1.906
Overige apparaatslasten	38.524	38.524	30.739	7.785
Totaal	98.559	98.559	88.868	9.691

2.12. Warmtetransitie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO brengt als belangenbehartiger standpunten in bij de totstandkoming van de warmtewet.		
2. IPO organiseert platform voor kennisuitwisseling Warmte voor o.a. nieuwe ontwikkelingen en botsproeven samen met VNG, UvW en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).		
3. IPO is in rol van opdrachtgever namens provincies vertegenwoordigd in programma aardgasvrije wijken en faciliteert kennisuitwisseling tussen provincies en tussen provincies en gemeenten.		
4. IPO volgt ontwikkelingen biobrandstoffen en ontsluit deze voor provincies.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	120.070	120.070	116.259	3.811
Overige apparaatslasten	77.048	77.048	61.477	15.571
Totaal	197.118	197.118	177.736	19.382

Toelichting

2. Platform kennisuitwisseling

Interprovinciale en interbestuurlijke kennisuitwisseling t.a.v. de warmtetransitie en de gebouwde omgeving wordt afgestemd tussen HEAT en het kernteam Warmte. De Werkgroep HEAT is in het najaar van 2021 van start gegaan, later dan gepland. Deze worden in 2022 en verder volgens planning gecontinueerd. Interbestuurlijke kennisuitwisseling en botsproeven zijn tevens uitgevoerd in het kader van de warmtedialogen die door EZK naar aanleiding van de voorbereiding van de Warmtewet zijn uitgevoerd.

2.13. Energie-infrastructuur

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO levert een advies en strategie op voor de aanpak van netinfrastructuur passend bij de rol provincies en ontwikkelt aanpak regionale afstemming.		
2. IPO organiseert kennisdeling en coördineert verkenning naar regionale programma's en governance omtrent energie-infrastructuur.		
3. IPO brengt als belangenbehartiger standpunten in ten behoeve van de beleidsvisie marktordening van het Rijk over o.a. rolverdeling van overheden, netbeheerder en bedrijfsleven op het gebied van elektriciteit, warmte, waterstof en biomassa.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalaasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	96.056	96.056	93.007	3.049
Overige apparaatslasten	61.638	61.638	49.182	12.456
Totaal	157.695	157.695	142.189	15.506

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgave	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
2.1 Gezondheid	149.810	149.810	135.080	14.730
2.2 Circulaire Economie	274.810	274.810	189.555	85.255
2.3 Klimaat en Energie	149.810	149.810	135.080	14.730
2.4 Omgevingsveiligheid	251.780	251.780	229.937	21.843
2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet	466.640	466.640	430.590	36.050
2.6 Abonnementen/VTH-kennisdeling inter	41.493	41.493	34.451	7.042
2.7 Coördinatie Klimaatakkoord	295.678	295.678	266.605	29.073
2.8 6000 mw op land	118.271	118.271	106.642	11.629
2.9 Regionale Energie Strategie 1.0	275.966	275.966	248.831	27.135
2.10 Route 35	157.695	207.695	193.869	13.826
2.11 Industrie en bedrijventerreinen	98.559	98.559	88.868	9.691
2.12 Warmtetransitie	197.118	197.118	177.736	19.382
2.13 Energie-infrastructuur	157.695	157.695	142.189	15.506
Totaal lasten programma 2	2.635.325	2.685.325	2.379.433	305.892

3. Vitaal platteland

3.1. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Een gedragen Nationaal Strategisch Plan (GLB-NSP), dat ruimte biedt voor provinciale invulling beleid en uitvoering. IPO zal om dit te realiseren actief participeren in het totstandkomingsproces van het GLB-NSP door mee te schrijven aan dit plan en procesgeld ter beschikking te stellen en geeft hiermee invulling aan mede-opdrachtgeverschap.		
2. IPO bewaakt bestuurlijke afspraken over transitieperiode tussen provincies en LNV en bereidt standpuntbepaling voor, voor het nieuwe Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB).		
3. IPO zet als belangenbehartiger in op werkbaarheid uitvoeringsregels met specifiek aandacht voor provinciale rol met gebruikmaking van ervaringen uit provincies.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	195.000	195.000	205.093	-10.093
Directe personeelslasten	336.197	336.197	325.526	10.672
Overige apparaatslasten	215.734	215.734	172.137	43.598
Totaal	746.931	746.931	702.755	44.176

Toelichting

1. GLB-NSP

Het proces van totstandkoming van het GLB-NSP heeft langer geduurd dan vooraf was verwacht, omdat de definitieve besluitvorming in Europees verband pas in het najaar en standpuntvorming van het (demissionaire) Kabinet eind 2021. Uiteindelijk heeft het Kabinet eind 2021 een concept-NSP aangeboden aan de Europese Commissie. Provincies hebben hierin actief inbreng geleverd, via actieve participatie in de totstandkoming, en in de bestuurlijke afspraken daarover.

Het begrote procesgeld (€195.000 in 2021) is voornamelijk ingezet voor het voortzetten van de externe inhuur t.b.v. de stationering bij het ministerie van LNV. LNV zal ons naar verwachting verzoeken om ook in 2022 extra procesgeld in te zetten, gericht op de implementatie van het GLB-NSP en communicatie. Ook wordt in 2022 extra inzet gevraagd op communicatie.

De uitwerking van uitvoeringsregels heeft in 2021 maar beperkt vorm gekregen, vanwege de focus op het NSP zelf. In het programma GLB-NSP zal in 2022 uitwerking worden gegeven aan een nieuwe governancestructuur en uitvoeringsstructuur. Over de rol van het IPO, op het moment dat de bestuurlijke afspraken gereed zijn, zullen nadere afspraken moeten worden gemaakt.

3.2. Duurzame Landbouw

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO behartigt provinciale belangen bij realisatie landbouwvisie van LNV en stemt beleidsontwikkelingen af met andere beleidsopgaven zoals stikstof, de realisatie van een gunstige staat van instandhouding natuur en de opgaven uit Klimaatakkoord.		
2. IPO bereidt interprovinciale standpuntbepaling voor en levert in 2021 naast GLB inbreng over de doorvertaling van "Farm to Fork".		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	36.021	36.021	34.878	1.143
Overige apparaatslasten	23.114	23.114	18.443	4.671
Totaal	59.136	59.136	53.321	5.815

Toelichting

1. Landbouwvisie

De focus heeft in 2021 gelegen op de invulling van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid. De relatie met de andere landbouwonderwerpen komt moeizamer op gang en gebeurt vooral ad hoc, ook vanwege het ontbreken van een gezamenlijke strategie of inzet. Een heldere bestuurlijke opdracht en inzet op duurzame landbouw en de voedselketen ontbrak.

In 2021 is het belang van het dossier, vanwege de verwachte transitie in het landelijke gebied en de focus daarop in het regeerakkoord, alleen maar belangrijker geworden. In de gezamenlijke propositie voor stikstof en landelijk gebied hebben provincies het belang geduid om te werken vanuit een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw. De BAC VP heeft de ambtelijke organisatie gevraagd om die perspectief verder uit te werken. Dit zal in 2022 vorm krijgen, in samenhang met de uitwerking van het NPLG.

3.3. Klimaatakkoord Landbouw gebruik

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO bereidt afronding bestuurlijke afspraken voor, voor zover nog niet vervat in het klimaatakkoord over o.a. regelgeving, instrumenten, middelen en provinciale rol m.b.t. bossenstrategie, natuur en de structurele aanpak van het veenweidedossier.		
2. IPO signaleert, adviseert en bereidt standpuntbepaling voor over de activiteiten waar in het klimaatakkoord ook een trekkende of regierol voor provincies is benoemd (m.n. veenweide en natuurbeleid) en bevordert dat deze ook in samenhang met andere beleidsopgaven wordt opgepakt.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.035	60.035	58.130	1.906
Overige apparaatslasten	38.524	38.524	30.739	7.785
Totaal	98.559	98.559	88.868	9.691

Toelichting

2. Activiteiten klimaatakkoord

De focus was in 2021 sterk gericht op de totstandkoming van bestuurlijke afspraken over veenweide en de bossenstrategie. Meer inzet op de advisering op breedte van de uitvoeringstafel landbouw en landgebruik, in samenhang met andere opgaven, is gewenst. Dit zal in 2022 worden verbonden aan de inzet op transitie landelijk gebied.

3.4. Programma Natuur

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO bereidt gezamenlijk proces voor dat op basis van bestuurlijke afspraken leidt tot uitwerking van een gezamenlijke programma natuur, met een uitvoeringsprogramma en richt zich hier onder meer op zaken als programmering, monitoring en rapportage en evaluatie.		
2. Exacte uitwerking krijgt nog vorm in gezamenlijk plan van aanpak voor de lobby en beleidsbeïnvloeding wijzigingswetgeving, waarbij inzet o.a. gericht is op gewenste provinciale rol en verantwoordelijkheid en bewaakt IPO of dit voldoende geborgd en ondersteund wordt door het programma (tot 2030 € 300 mln./jr aanvullend beschikbaar op bestaande middelen).		
3. IPO agendeert kansen en provinciale ambities voor de natuurinclusieve samenleving voor de langere termijn bij het Rijk in de agenda "natuurinclusief", met versterkte aandacht voor de natuur in nabije omgeving zowel binnen als buiten natuurgebieden.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	103.733	103.733	100.126	3.607
Directe personeelslasten	190.912	190.912	184.852	6.060
Overige apparaatslasten	122.506	122.506	97.749	24.757
Totaal	417.151	417.151	382.727	34.424

3.5. Natuurwetgeving

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO brengt provinciale belangen in bij beleidsontwikkelingen Rijk op deze wettelijke provinciale taak en zet o.a. in op beleidsneutraliteit implementatie natuur in omgevingswet.		

Output 2021	Inhoud	Geld
2. IPO adviseert provincies en Rijk over beleidsontwikkelingen over stijgende faunaschades (najaar 2021), implementatie Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) bij de Aanvullingswet Natuur en eventuele gezamenlijke aanpak ontheffingverlening Wet Natuurbescherming.		
3. Gedragscodes worden getoetst op de provinciale uitvoeringservaring.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.035	60.035	58.130	1.906
Overige apparaatslasten	38.524	38.524	30.739	7.785
Totaal	98.559	98.559	88.868	9.691

3.6. Faunabeheer

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Gezamenlijk wolvenplan dat geactualiseerd blijft op basis van recente ontwikkelingen wolvendossier.		
2. IPO adviseert en ontwikkelt innovatief faunabeleid en zorgt voor standpuntbepaling dat leidt tot minder kosten voor provincies voor faunaschade.		
3. IPO stemt lijst met invasieve soorten (waarvoor provincies verantwoordelijkheid dragen) af met provincies om haalbaarheid en uitvoerbaarheid te kunnen toetsen.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	60.035	60.035	58.130	1.906
Overige apparaatslasten	38.524	38.524	30.739	7.785
Totaal	98.559	98.559	88.868	9.691

3.7. Natuurbeleid

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO brengt provinciale belangen in bij beleidsontwikkelingen Rijk en stemt via werkgroepen hierover af met de provincies.		
2. IPO levert de jaarlijkse voortgangsrapportage natuur op. Dit betreft een rapportage voor Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken in het natuurpact.		

3. IPO stemt nieuwe beleidsontwikkelingen af met provincies.

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	10.372	10.372	17.559	-7.187
Directe personeelslasten	48.028	48.028	46.504	1.525
Overige apparaatslasten	30.819	30.819	24.591	6.228
Totaal	89.219	89.219	88.654	566

3.8. EU-Biodiversiteit

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO brengt als belangenbehartiger van provincies input in EU-besluitvorming biodiversiteit. EU-kaders zijn van grote impact op provinciale beleidsinvulling.		
2. IPO levert inbreng in nieuwe beleidsstukken, waaronder het strategische plan Natura 2000, wordt mede beleid bepaald over Natura2000 en doelbereik.		
3. IPO organiseert gezamenlijke processen ter verbetering doelensystematiek Natura2000 en beheerplannen Natura2000.		
4. IPO faciliteert kennisuitwisseling over voortgang en voert regie op verbetering van de afstemming van de provincies met andere voortouwnemers van N2000-beheerplannen.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	25.728	25.728	0	25.728
Directe personeelslasten	84.049	84.049	81.381	2.668
Overige apparaatslasten	53.934	53.934	43.034	10.899
Totaal	163.711	163.711	124.416	39.295

Toelichting

Gebeurt voornamelijk reactief en ad hoc: wanneer er input gevraagd wordt vanuit Europa - via Rijk. Geput wordt uit relatief kleine kerngroep met voornamelijk inbreng vanuit IPO-werkgroep natuurbeleid en vanuit IPO-bureau. Meer input is wenselijk vanuit de thema's Landbouw, Water en Energie. Vooral in relatie tot kaderrichtlijn water (kwaliteit), Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en verduurzaming landbouw, energietransitie en gebruik biomassa.

LNV/Rijk biedt ruimte voor meer pro-actieve inbreng van IPO/provincies; echter het leveren van de noodzakelijke capaciteit is hier beperkende factor gebleken. Vanaf 2022 zal daarom een interprovinciale werkgroep Natura2000 dit dossier gaan behartigen.

3. Doelensystematiek Natura2000 en beheerplannen Natura2000 en 4. N2000-beheerplannen

Het betrekken van de provincies bij dit traject is moeilijker dan gedacht. Dit komt doordat er op dit moment te veel zaken rondom programma Natuur, Monitoring en Stikstof spelen en vaak een

beroep doen op dezelfde mensen die ook andere onderwerpen aan de lat staan. Hierdoor moet het programma ingevuld worden met een beperktere provinciale capaciteit dan vooraf ingeschat.

Inmiddels is een aparte werkgroep Natura2000 gestart, met een duidelijke opdracht. Voor de ondersteuning hiervan is echter extra capaciteit noodzakelijk. In afstemming met het programma IPSN wordt verkend hoe dit vorm krijgt. Verwachting is dat inbreng in dit dossier daarmee in 2022 effectiever georganiseerd kan worden.

3.9. Stikstof

Output 2021	Inhoud	Geld
<p>1. Het IPO-bestuur heeft op 8 juli besloten tot een doorontwikkeling van IPS naar een programmaorganisatie Stikstof en Natuur (IPSN). Het borgen van de nauwe samenhang van de stikstofopgave met het thema natuur, maar ook met de andere transitithema's staat hierin centraal. Besloten is om de bestuurlijke constructie van de BC Stikstof voorlopig in stand te houden, maar de ambtelijke organisatie al wel in te richten op deze integrale aanpak. Voor de doorontwikkeling van de organisatie is een programmaplan opgesteld (met daarin o.a. opgave, doelen, programmalijnen en organisatiestructuur), dat in 2022 wordt geïmplementeerd.</p> <p>2. De programmaorganisatie stikstof maakte in 2021 gebruik van een kassiersfunctie en was daarmee geen onderdeel van de reguliere begroting. Dat betekent dat er in dit jaarverslag geen inhoudelijke stoplichtrapportage is opgenomen voor stikstof. Vanaf 2022 zal stikstof onderdeel uitmaken van de reguliere (meerjaren)begroting en meelopen met de bijbehorende reguliere IPO-rapportages.</p>		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalaasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	120.070	120.070	116.259	3.811
Overige apparaatslasten	77.048	77.048	61.477	15.571
Totaal	197.118	197.118	177.736	19.382

Toelichting

Conform de rapportage in de Voorjaarsnota 2021 en de Najaarsnota 2021 is de verantwoording separaat in beeld gebracht i.h.k.v. het interprovinciale programma stikstof.

3.10. Nationale Databank Flora en Fauna

Output 2021	Inhoud	Geld
1. De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP) levert flora- en fauna-informatie die nodig is voor provincies en andere overheden voor het bepalen van trends, beleids- en beheerevaluaties en planvorming.		
2. De wijze waarop deze data worden ingewonnen en gevalideerd via een gezamenlijk netwerk van vrijwilligers en professionals levert aanzien op in Europa.		
3. Via de begroting van BIJ12 zal op advies van de BAC VP (Vitaal Platteland) een voorstel worden gedaan om in 2021 € 900.000 via de kassiersfunctie beschikbaar te gaan stellen.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	900.000	900.000	900.000	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	900.000	900.000	900.000	0

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	746.931	746.931	702.755	44.176
3.2 Duurzame Landbouw	59.136	59.136	53.321	5.815
3.3 Klimaatakkoord Landbouw Landgebruik	98.559	98.559	88.868	9.691
3.4 Programma Natuur	417.151	417.151	382.727	34.424
3.5 Natuurwetgeving	98.559	98.559	88.868	9.691
3.6 Strategisch beleid Faunabeheer	98.559	98.559	88.868	9.691
3.7 Natuurbeleid	89.219	89.219	88.654	566
3.8 EU-Biodiversiteit	163.711	163.711	124.416	39.295
3.9. Stikstof	197.118	197.118	177.736	19.382
3.10. Nationale Database Flora en Fauna	900.000	900.000	900.000	0
Totaal lasten programma 3	2.868.944	2.868.944	2.696.213	172.731

4. Mobiliteit

4.1. Duurzame Mobiliteit

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Ontwikkelen kennisagenda en leerplatform.		
2. Doorontwikkeling methodiek "Een nieuwe kijk op bereikbaarheid".		
3. Community of practice met trekkers van de regionale mobiliteitsprogramma's (RMP's).		
4. Kwaliteitsborging en monitoring effecten RMP's i.r.t. klimaatakkoord.		
5. Strategische agendering voor het BO MIRT en het Nationaal Mobiliteitsprogramma.		
6. Uitwerking Bestuursakkoord Zero Emissie Bussen (BAZEB tot 2025).		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	90.000	90.000	69.394	20.606
Directe personeelslasten	420.246	420.246	406.907	13.339
Overige apparaatslasten	269.668	269.668	215.171	54.497
Totaal	779.914	779.914	691.472	88.443

Toelichting

4. Kwaliteitsborging en monitoring effecten RMP's i.r.t. klimaatakkoord.

Samen met de provincies zijn belangrijk stappen gezet in de ontwikkeling van een monitorplan. Dat heeft meer tijd gekost dan verwacht. Het plan is voor 80% gereed. Daarnaast zijn met het ministerie van I&W afspraken gemaakt over een nieuwe tijdsplanning.

5. Strategische agendering voor het BO MIRT en het Nationaal Mobiliteitsprogramma.

Ten aanzien van de betrokkenheid van provincies bij herinrichting van het MIRT heeft het ministerie van I&W niet genoeg oog voor de problematiek van medeoverheden. Medeoverheden hebben hierin gezamenlijk opgetrokken en het punt ambtelijk en bestuurlijk blijvend voor het voetlicht gebracht.

4.2. Openbaar vervoer

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Uitwerking agenda Toekomstbeeld OV.		
2. Agenderen richting I&W, ProRail en vervoerders.		
3. Organiseren netwerk en standpuntbepaling op gezamenlijke (spoor)dossiers.		

Output 2021	Inhoud	Geld
4. Beantwoorden en coördineren van inhoudelijke vragen met betrekking tot het regionaal openbaar vervoer.		
5. Behartigen van de gezamenlijke belangen van de provincies bij diverse onderzoeken en wetgevingstrajecten vanuit de Rijksoverheid.		
6. Begeleiden en behartigen belangen bij omvorming van ProRail tot Zelfstandig Bestuurs Orgaan (ZBO).		
7. Begeleiden en behartigen van belangen bij de Hoofdrailnet-concessie vanaf 2025 ev.		
8. Het organiseren en invullen van strategische spoorgroep.		
9. Uitwerking de opgave 'knooppunten' (De Sprong, Contourennota Toekomstbeeld OV).		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	96.056	96.056	93.007	3.049
Overige apparaatslasten	61.638	61.638	49.182	12.456
Totaal	157.695	157.695	142.189	15.506

4.3. Verkeersveiligheid

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Startakkoord Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030.		
2. Uitvoering, afronding en afstemming regionale uitvoeringsplannen in kader van SPV.		
3. Bijdragen aan wetsvoorstel 'APK, registratie en kentekenplicht voor landbouwvoertuigen'.		
4. Implementatie Road infrastructure safety management (RISM) II richtlijn.		
5. Aanpassing Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV) 1990.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	175.303	175.303	169.738	5.564
Overige apparaatslasten	112.490	112.490	89.757	22.733
Totaal	287.793	287.793	259.495	28.298

Toelichting

1. Startakkoord SPV 2030

Volgens het startakkoord stellen de betrokken partijen een financieringsstrategie op. Hier is geen vervolg aan gegeven. Wel heeft het ministerie van I&W een cofinancieringsbudget van €500 miljoen vrijgemaakt, dat via investeringsimpuls wordt besteed. De 2^e tranche van deze investeringsimpuls is uitgesteld naar de zomer van 2022.

5. Aanpassing Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV) 1990.

Het reglement is in volle omgang niet aangepast. Het afwegingskader Kader Licht Elektrische Voertuigen (LEV-kader) als onderdeel van het reglement is gepubliceerd en naar verwachting in 2023 gereed en zal daarna pas in de regelgeving worden opgenomen.

4.4. Fiets

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Uitvoering van het Bestuursakkoord Fietsparkeren.		
2. Fiets in Duurzame Mobiliteit: 'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen'.		
3. Participeren Tour de Force (TdF): monitoren van de voortgang bij de individuele provincies m.b.t. hoogwaardig fietsnetwerk.		
4. Inbreng standpunten bij de Tourorganisatie (Tourbureau).		
5. Via Tour de Force kennisinfrastructuur/kennisbank voor doelrealisatie fietsgebruik.		
6. Educatie en voorlichting.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	148.840	148.840	79.309	69.531
Directe personeelslasten	108.063	108.063	104.633	3.430
Overige apparaatslasten	69.343	69.343	55.330	14.014
Totaal	326.247	326.247	239.272	86.975

Toelichting

1. Uitvoering Bestuursakkoord

De uitvoering van het Bestuursakkoord Fietsparkeren is niet gerealiseerd. In Q3 is een bemiddeling gestart om tot realisatie te komen, geïnitieerd door het ministerie van I&W, om het proces te

hervatten en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om het 'Uitvoering Bestuursakkoord Fietsparkeren bij Stations' uit de impasse te halen.

Verschil lasten

De onderbesteding is gerelateerd aan de inzet/bijdrage aan het programma Tour de Force (TdF). Dit is een programma van de samenwerkende partners (overheden, maatschappelijke organisatie etc). De provincies staan binnen dit programma aan de lat voor de realisatie/financiering van de opgave Hoogwaardig Fietsnetwerk. Afhankelijk van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt aan de deelnemers nog een aanvullende financiële bijdrage gevraagd. Het effect van corona betekende dat er vanuit TdF minder inzet is gepleegd op "educatie en voorlichting" en ook de langdurige demissionaire status van het kabinet (het rijk is ook partner/deelnemer) maakt dat een aantal activiteiten is opgeschort.

4.5. Kennisplatform Verkeer en Vervoer

Output 2021	Inhoud	Geld
Opdrachtgeverschap zo invullen dat het programma goed aansluit op prioriteiten provincies.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	1.800.000	1.800.000	1.831.884	-31.884
Directe personeelslasten	12.007	12.007	11.626	381
Overige apparaatslasten	7.705	7.705	6.148	1.557
Totaal	1.819.712	1.819.712	1.849.658	-29.946

4.6. Goederenvervoer & Logistiek

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Stimuleren modal shift van weg naar water en spoor.		
2. Lobby vrachtwagenheffing.		
3. Bijdrage aan ambitiedocument Goederenvervoer & Logistiek I&W.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	54.032	54.032	52.317	1.715
Overige apparaatslasten	34.672	34.672	27.665	7.007
Totaal	88.703	88.703	79.981	8.722

Toelichting

3. Ambitiedocument Goederenvervoer & Logistiek

De ambitie krijgt steeds meer vorm in samenhang met duurzame mobiliteit en Europa.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
4.1 Duurzame Mobiliteit	779.914	779.914	691.472	88.443
4.2 Openbaar vervoer	157.695	157.695	142.189	15.506
4.3 Verkeersveiligheid	287.793	287.793	259.495	28.298
4.4 Fiets	326.247	326.247	239.272	86.975
4.5 KpVV	1.819.712	1.819.712	1.849.658	-29.946
4.6 Goederenvervoer & Logistiek	88.703	88.703	79.981	8.722
Totaal lasten programma 4	3.460.064	3.460.064	3.262.067	197.997

5. Regionale economie

5.1. Stimuleren innovatief en breed MKB

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO en Rijk komen eind 2020, begin 2021 tot een -in samenhang met 5.5.- aangepaste c.q. nieuwe samenwerkingsagenda, waarin de herstelplannen (IPO-Taskforce) van Rijk en provincies zijn geïntegreerd en indien mogelijk de VNG is aangesloten.		
2. IPO stemt provinciale inzet af met provincies en Rijk in de kennis- en innovatieagenda's (KIA's) 2020-2023 en deze wordt begin respectievelijk medio 2021 vastgelegd voor 2021 respectievelijk 2022, inclusief de governancestructuur. IPO houdt hierbij rekening met koppeling KIA's met regionale innovatiestrategieën, integratie van regionale/ nationale/Europese inzet KIA's en maakt nieuwe afspraken over o.a. de MKB-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT-regeling), ecosystemen, groeifonds.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	96.056	96.056	93.007	3.049
Overige apparaatslasten	61.638	61.638	49.182	12.456
Totaal	157.695	157.695	142.189	15.506

Toelichting

2. Afstemming provinciale inzet in de KIA's

De KIA's hebben niet centraal gestaan bij de inzet vanuit het IPO in deze opgave, omdat de betrokkenheid en interesse van provincies hierbij niet groot was. In de samenwerking met het Rijk zijn het doel en de betekenis geïntegreerd in het brede spoor van ontwikkelkracht en innovatie zoals die is ingezet vanuit het Herstelplan Regionale Economie. Inmiddels krijgt dit verder vorm in de succesvolle aanpak met het Rijk, ROM's en andere partijen in zogeheten programmeringstafels. Besloten is de aanpak te integreren in een samenhangende opgave genaamd "Samenhangend investeren" die nadrukkelijker verbinding legt met de transities en maatschappelijke opgaven.

5.2. Regionale Arbeidsmarkt, Circulair, Digitalisering

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Met het Rijk eind 2020, begin 2021 komen tot nieuwe samenwerkingsagenda, waarin de herstelplannen (IPO-Taskforce) van Rijk en provincies zijn geïntegreerd.		
2. In 2021 wordt duidelijk of het uitwisselings- en kennisplatform "Kennisnetwerk regionale economie" via Platform 31 voor provincies werkbaar is om als platform te dienen om kennis, vragen en documenten rond regionale economie en MBK uit te wisselen.		

Output 2021	Inhoud	Geld
3. IPO organiseert dat er eind 2021 stevige kennisnetwerken staan.		
4. IPO faciliteert de kennisuitwisseling uit de regiodeals en proeftuinen (Interbestuurlijk Programma) in 2021.		
5. IPO komt tot een afspraak met het Rijk om (gezamenlijk) in te zetten op programma's doorstroming onderwijs-arbeidsmarkt, om experimenteeruimte en ontkokerde inzet van middelen.		
6. Het IPO biedt ondersteuning aan de provinciale ronde Circulaire Economie.		
7. IPO organiseert standpuntbepaling omtrent afspraak met het Rijk om (gezamenlijk) (breed) MKB te ondersteunen in circulaire bedrijfsvoering.		
8. In 2021 voert IPO-verkenning uit naar kansen, knelpunten en risico's van digitalisering van het MKB in de regio.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	96.056	96.056	93.007	3.049
Overige apparaatslasten	61.638	61.638	49.182	12.456
Totaal	157.695	157.695	142.189	15.506

Toelichting

2. en 3. Kennisnetwerk Regionale Economie en stevige kennisnetwerken

Het kennisnetwerk tussen provincies heeft in 2021 vorm gekregen via goed bezochte webinars Circulaire Economie en digitalisering. Dit format werkt wel en zal ook – afhankelijk van de vraag – verder worden benut.

Een werkwijze via Platform31 bleek onvoldoende werkbaar voor het beoogde doel.

5. Afspraak programma's doorstroming onderwijs-arbeidsmarkt

Binnen de context van het IPO Herstelplan RE is een voorstel voor een aanpak opgesteld, met het accent op een skillsgerichte benadering van de arbeidsmarkt. Deze aanpak vond echter nog onvoldoende draagvlak bij de partner, terwijl urgentie op inzet wel werd gedeeld. De toenemende druk op de arbeidsmarkt en de noodzaak voor voldoende en gekwalificeerd personeel om de maatschappelijke transities 'handen en voeten' te geven, blijft op de agenda in de samenwerking met de VNG en EZK om tot afspraken te komen.

5.3. Circulaire economie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO CE levert begin 2021 twaalf provinciale kansenkaarten en een IPO-kansenkaart met focus op wat provincies als opdrachtgever (kunnen) doen aan circulair, waar kansen liggen en wat ze daarvoor vragen aan o.a. het Rijk.		

2. IPO faciliteert de provinciale inbreng in het platform waar provincies in samenwerking met o.a. VNG, UvW en I&W instrumentarium opleveren dat naar eigen keuze kan worden ingezet richting een circulaire en klimaat neutrale bedrijfsvoering.		
3. IPO faciliteert samenwerking tussen provincies en met m.n. Rijk en medeoverheden als partners van het Grondstoffenakkoord om voortaan in gezamenlijkheid tot het landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie (UP CE) te komen, startend met het UP-CE 2021.		
4. IPO levert afsprakenkader circulair inkopen en aanbesteden op voor provincies, dat naar eigen keuze kan worden ingezet.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	36.021	36.021	34.878	1.143
Overige apparaatslasten	23.114	23.114	18.443	4.671
Totaal	59.136	59.136	53.321	5.815

Toelichting

4. Afsprakenkader circulair inkopen en aanbesteden

Deze opgave kent enige vertraging om dit gedragen vanuit provinciaal beleid en inkoop verder te brengen en uit te laten werken in de vorm van twee verkenningen, beide startend begin 2022. Besloten is dit te doen via 1) verkenning van verdieping van wensen en behoeften provincies, inclusief verbinding met andere thema's (o.a. mobiliteit) en 2) verkenning naar mogelijkheden redentiekader.

5.4. Cohesiebeleid

Output 2021 (aangepast bij VJN)	Inhoud	Geld
1. Het IPO en HNP behartigen provinciaal belang om een zo groot mogelijk aandeel uit de Europese structuurfondsen en nieuwe generatie financiële instrumenten (o.a. BAR, RRF, JTF) te laten landen in de Nederlandse provincies en regio's en nauw betrokken te worden bij de voorbereiding vanuit het partnerschapsbeginsel.		
2. Het IPO en HNP stemmen standpunten inzake het regionaal beleid af met provincies, nauw betrokkenen en organiseren periodieke kennisuitwisseling over actuele ontwikkelingen.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	36.021	36.021	34.878	1.143
Overige apparaatslasten	23.114	23.114	18.443	4.671
Totaal	59.136	59.136	53.321	5.815

5.5. Taskforce HRE en samenwerkingsagenda

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO levert een geactualiseerde samenwerkingsagenda eind 2020, begin 2021 i.s.m. Rijk en andere partners, waarin de herstelplannen van Rijk en provincies zijn geïntegreerd (zie ook opbrengsten onder 5.1 en 5.2). Aansluiting VNG is onderzocht en zo mogelijk gerealiseerd.		
2. De acties uit het actieplan Taskforce herstel regionale economie (HRE), waarvoor IPO aan de lat staat, zijn voor zover mogelijk uitgewerkt in plannen van aanpak en worden in 2021 verder uitgevoerd. Dit betreft naar verwachting: <ul style="list-style-type: none"> – Monitoring regionale economieën i.v.m. Corona. Relatie leggen en adviseren over andere IPO-thema's taskforce HRE. – Kennisuitwisseling tussen provincies organiseren. – Lobby richting Rijk en Europa over inzet middelen voor herstel regionale ecosystemen. 		
3. Thema Regionale economie is met de inzet Taskforce HRE opgenomen in het nieuwe kabinetsaanbod. Hiervoor ook afstemming met Koepels.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	154.891	154.891	149.974	4.917
Overige apparaatslasten	99.392	99.392	79.306	20.086
Totaal	254.283	254.283	229.280	25.003

5.6. Vrijtijdseconomie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. De provinciale actieagenda op het thema vrijetijdseconomie is vertaald in een IPO-actieagenda waarin is bepaald wat er in IPO-verband wordt opgepakt. IPO werkt hierin samen met EZK en het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC). Inventarisatie van de gewenste IPO-inzet d.m.v. een provinciale ronde. Na vaststelling van de op te pakken acties in IPO-verband, inclusief tijdsplanning, wordt hieraan in 2021 uitvoering gegeven.		
2. Begin 2021 is er een IPO-standpunt en wordt richting Rijk een advies uitgebracht, inclusief lobby op deze beleidsopgave en over inzet rijksmiddelen i.v.m. herstel vrijetijdssector na Covid-19.		
3. Eind 2021 staat er een stevig (kennis)netwerk en wordt kennisuitwisseling gefaciliteerd.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	72.042	72.042	69.755	2.287
Overige apparaatslasten	46.229	46.229	36.886	9.342
Totaal	118.271	118.271	106.642	11.629

Toelichting

1. IPO-actieagenda

De actieagenda is vastgesteld binnen de context van de Herijkte Actieagenda voor de Gastvrijheidssector, die mede door de gezamenlijke provincies is onderschreven. De op te pakken acties in IPO-verband die daaraan gekoppeld zijn, inclusief tijdsplanning en benodigde middelen, hebben enige vertraging opgelopen en worden nu in Q1 van 2022 vastgesteld.

2. IPO-standpunt inzet rijksmiddelen ivm herstel vrijetijdssector na Covid-19

Eind 2021 is een uitvraag onder de provincies gedaan om te bepalen waar gezamenlijke lobby op zich zou moeten richten. De uitkomsten daarvan leiden in Q1 van 2022 tot besluitvorming. De inzet van rijksmiddelen voor coronaherstel zijn geen onderwerp van de lobby geweest, omdat het als onwenselijk werd gezien om als provincies als voor één specifieke sector als belangenbehartiger op te treden richting het Rijk.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
5.1 Stimuleren innovatief en breed MKB	157.695	157.695	142.189	15.506
5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Circulair, dig	157.695	157.695	142.189	15.506
5.3 Circulaire Economie	59.136	59.136	53.321	5.815
5.4 Cohesiebeleid	59.136	59.136	53.321	5.815
5.5 Taskforce HRE en samenwerkingsagenc	254.283	254.283	229.280	25.003
5.6 Vrijetijdseconomie	118.271	118.271	106.642	11.629
Totaal lasten programma 5	806.214	806.214	726.942	79.272

6. Cultuur en erfgoed

6.1. Toekomstperspectief Culturele Sector

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO adviseert provincies over Rijkscultuurstelsel met aandacht voor regionale component, werking subsidieregelingen en bereidt bestuurlijk overleggen voor o.a. corona-aanpak, stedelijke cultuurregio's en faciliteert standpuntbepaling.		
2. Het IPO voert namens de gezamenlijke provincies overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en (OCW) en VNG over deze beleidsopgave waarbij de actualiteit van de coronacrisis met name de huidige inhoudelijke agenda bepaalt. De nieuwe strategische agenda vraagt om een bestuurlijke keuze of het IPO in de rol van belangenbehartiger meer proactief en agenderend wil gaan optreden.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	48.028	48.028	46.504	1.525
Overige apparaatslasten	30.819	30.819	24.591	6.228
Totaal	78.847	78.847	71.095	7.753

6.2. Behoud Erfgoed

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO levert inbreng in de aanpak van OCW voor de restauratie van grote monumenten en zal blijvend (ook financiële) aandacht voor de grote restauraties met het Rijk agenderen in overleg met andere overheden.		
2. IPO is als belangenbehartiger vertegenwoordiger in diverse overleggen rondom erfgoed en bereidt in 2021 lopende afspraken over restauraties en uitvoeringsorganisatie voor.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	24.014	24.014	23.252	762
Overige apparaatslasten	15.410	15.410	12.295	3.114
Totaal	39.424	39.424	35.547	3.876

Toelichting

1. Restauratie monumenten

Het IPO participeert actief in een aantal lijnen van erfgoed en hanteert daarvoor het Position paper erfgoed en het Uitvoeringsprogramma erfgoed (besluit IPO-bestuur op 11 februari 2021.). In een, in opdracht van het IPO uitgevoerd onderzoek, is geconstateerd dat er voor de grote

restauratieopgaven sprake is van fors structureel tekort. Ook de noodzaak van actualisering van een vijftal bestuurlijke afspraken voor erfgoed in den breedte, vraagt om extra lobby inzet in het (bestuurlijk) overleg met OCW en VNG. Het doel om te komen tot afspraak voor een gezamenlijk programma voor de aanpak van grote restauratieopgaven is nog niet gerealiseerd.

6.3. Cultuureducatie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO blijft voor OCW aanspreekpunt voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en vervult alleen een rol m.b.t. facilitering kennisuitwisseling in 2021.		
2. Verwachting is dat pas in jaar voorafgaand aan nieuw kader (2023) meer inzet nodig zal zijn.		
3. IPO onderhoudt het netwerk omtrent cultuurparticipatie.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	12.007	12.007	11.626	381
Overige apparaatslasten	7.705	7.705	6.148	1.557
Totaal	19.712	19.712	17.774	1.938

6.4. Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO vervult met name een rol m.b.t. facilitering kennisuitwisseling in 2021 en vraagt bij Rijk als stelselpartner aandacht voor helderheid rollen en beleidsvrijheid provincies.		
2. In de bibliotheekwet WSOB hebben de overheden een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een toekomst bestendig bibliotheekstelsel met ieder specifieke taken. De provincies dragen zorg voor interbibliotheccair leenverkeer (IBL) en zijn opdrachtgevers voor provinciale ondersteuningsinstellingen (POI). De laatste hebben een specifieke taak voor het ontwikkelen van innovaties voor de fysieke bibliotheek. Het IPO werkt samen met de netwerkpartners aan een actieagenda.		
3. IPO werkt samen met netwerkpartners aan een actieagenda toekomstig bibliotheekstelsel en vervult alleen een rol m.b.t. facilitering kennisuitwisseling in 2021 en vraagt bij Rijk als stelselpartner aandacht voor helderheid rollen en beleidsvrijheid provincies.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	12.007	12.007	11.626	381
Overige apparaatslasten	7.705	7.705	6.148	1.557
Totaal	19.712	19.712	17.774	1.938

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
6.1 Toekomstperspectief	78.847	78.847	71.095	7.753
6.2 Behoud erfgoed	39.424	39.424	35.547	3.876
6.3 Cultuureducatie	19.712	19.712	17.774	1.938
6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel	19.712	19.712	17.774	1.938
Totaal lasten programma 6	157.695	157.695	142.189	15.506

7. Kwaliteit Openbaar Bestuur

7.1. Consultaties en wetgevingstrajecten

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Wettelijke taken bij consultaties en wetgeving die zich in 2021 aandient.		
2. Proactieve signalering en, desgewenst, lobby Staten-Generaal.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	20.280	20.280	0	20.280
Directe personeelslasten	156.092	156.092	151.137	4.955
Overige apparaatslasten	100.162	100.162	79.921	20.242
Totaal	276.534	276.534	231.057	45.476

7.2. Lerend netwerk en uitwisseling best practices (geïntegreerd met 7.3 cf VJN21)

Output is ondergebracht bij 7.3.

7.3. Strategische kennisfunctie

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Uitwerken aanpak en werkwijze gebiedsopgaven.		
2. Uitvoering geven aan leren door te doen door verder te professionaliseren. (communities of practice’).		
3. Samenspel versterken met Strategische denktank, wetenschappelijk netwerk en Thorbecke leerstoel.		
4. Bijdrage aan het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) verstrekken.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	89.873	89.873	44.287	45.586
Directe personeelslasten	240.141	240.141	232.518	7.623
Overige apparaatslasten	154.096	154.096	122.955	31.141
Totaal	484.109	484.109	399.760	84.349

7.4. Overheidsfinanciën

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Onderzoek naar effecten fiscalisering mobiliteit, samen met het Rijk.		
2. Actualisatie verdeelmodel provinciefonds.		
3. Monitoren financiële consequenties Corona-crisis.		
4. Uitwerken onderzoek uitvoeringskosten Klimaatakkoord (ikv art.2 Fwv).		
5. Rechtmatigheidsverantwoording begroting en jaarverslag 2021.		
6. Besluitvorming rond strategische positie met het Nationaal Groenfonds.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	103.732	103.732	35.284	68.448
Directe personeelslasten	226.933	226.933	219.730	7.203
Overige apparaatslasten	145.621	145.621	116.192	29.428
Totaal	476.285	476.285	371.206	105.079

Toelichting

4. Uitvoeringskosten Klimaatakkoord

In het eerste kwartaal 2021 is het advies van de ROB over de uitvoeringskosten Klimaatakkoord gepubliceerd. In de betrokken BAC's Financiën, Energie, Mobiliteit en Vitaal Platteland is het advies besproken en vervolgens in het IPO-bestuur van 22 april 2021. In verschillende bestuurlijke overleggen heeft het IPO vervolgens zijn opstelling kenbaar gemaakt over de compensatie van de extra uitvoeringslasten, evenals over de compensatie voor de derving van de opcenten als gevolg van het Klimaatakkoord. Het vorige kabinet schoof deze onderwerpen door naar de formatietafel. In het coalitieakkoord dat half december 2021 is gepubliceerd zijn de voorgenomen maatregelen opgenomen voor de uitvoeringskosten Klimaatakkoord, die lager blijken uit te vallen dan de ROB heeft geadviseerd.

5. Rechtmatigheidsverantwoording begroting en jaarverslag 2021

De verplichte rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening van de provincie door het college van GS is uitgesteld naar 2022 vanwege de vertraging in het proces voor de wetwijziging.

Lasten

De onderschrijding komt doordat in 2021 de besluitvorming over de relevante financiële onderwerpen door het vorige kabinet zijn doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Vanwege de lange duur van de kabinetsformatie en het wachten op besluitvorming door een nieuw kabinet hebben er toe geleid dat verzoek voor advisering en/of nieuw/aanvullend onderzoek niet ter hand zijn genomen in 2021.

7.5. Vitale vereniging

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Activiteiten vitale vereniging, waaronder IPO-jaarcongres, GS-dagen, AV, PS-dagen, Welcome back borrel/bestuursdiner.		
2. Vernieuwing en doorgroei vitale vereniging.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	159.136	159.136	7.289	151.847
Directe personeelslasten	139.282	139.282	134.861	4.421
Overige apparaatslasten	89.376	89.376	71.314	18.062
Totaal	387.793	387.793	213.463	174.330

Toelichting

1. Activiteiten vitale vereniging

Als gevolg van de corona-maatregelen vonden (ook in de tweede helft van 2021) geen fysieke netwerkbijeenkomsten plaats. Wel werden online bijeenkomsten georganiseerd, zoals de informele bijeenkomsten langs thema's en ter voorbereiding op vergaderingen voor de Algemene Vergadering.

7.6. Europa

Output 2021	Inhoud	Geld
1. IPO behartigt belangen op dossiers agrofood, Klimaat en energie, herstel regionale economie en is de partij die bij Europese instellingen conform vastgestelde lobbyfiches inbreng levert gericht op met name belang behoud van positie, geld en provinciaal belang (via HNP).		
2. IPO draagt bij aan kennisuitwisseling: vooral extern gericht richting partnerregio's, EU-netwerken en EU-instellingen.		
3. IPO draagt zorg voor afstemming BNC-fiches (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) met provincies en stemt af of over provinciale inbreng.		
4. IPO faciliteert naast genoemde dossiers in 2021 voor standpuntenbepaling voor onderwerpen waar Europese ontwikkelingen relevant zijn op overige aandachtsgebieden zoals Digitalisering, Slimme mobiliteit, Circulaire economie, MKB-strategie, Industriestrategie.		
5. Europa kenniscentrum Europa Decentraal en contributie voor het Council of European Municipalities and Regions (CEMR).		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	255.517	255.517	264.623	-9.106
Directe personeelslasten	384.225	384.225	372.029	12.196
Overige apparaatslasten	246.554	246.554	196.728	49.826
Totaal	886.295	886.295	833.380	52.916

7.7. Interprovinciale Digitale Agenda

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Uitvoering geven aan bestuurlijk geaccordeerd uitvoeringsplan 2021		
2. IDA levert producten op vier 'sporen' op het gebied van de digitale transformatie bij provincies: data, dienstverlening, bedrijfsvoering en innovatie.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	1.250.000	1.393.842	845.205	548.637
Directe personeelslasten	1.272.746	1.272.746	1.232.347	40.400
Overhead	816.709	816.709	651.660	165.049
Totaal	3.339.455	3.483.297	2.729.212	754.085

Toelichting

De basis van dit programma wordt gevormd door het bestuurlijk geaccordeerde Jaarplan IDA 2022. De doelen van het IDA-programma zoals vastgelegd in dat jaarplan zijn volledig behaald, maar met lagere programmalasten dan vooraf ingeschat. Dit heeft diverse oorzaken:

- *Spoor Bedrijfsvoering*: De lasten zijn lager doordat voor projectwerkzaamheden minder externe expertise nodig was dan vooraf geraamd.
- *Spoor Innovatie*: We hebben minder kosten gemaakt dan begroot omdat een deel van de activiteiten is vervallen vanwege coronabeperkingen (vervallen van het IPO-congres in het najaar), een deel op een andere manier is vormgegeven (digitaal in plaats van fysiek) en één project als gevolg van externe ontwikkelingen later is gestart dan gepland.
- *Overige kosten*: De geplande reeks bezoeken aan provinciehuizen voor een "Tour van verbinding" is komen te vervallen vanwege de coronabeperkingen.

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten	276.534	276.534	231.057	45.476
7.3 Strategische kennisfunctie	484.109	484.109	399.760	84.349
7.4 Overheidsfinanciën	476.285	476.285	371.206	105.079
7.5 Vitale vereniging	387.793	387.793	213.463	174.330
7.6 Europa	886.295	886.295	833.380	52.916
7.7 Interprovinciale Digitale Agenda	3.339.455	3.483.297	2.729.212	754.085
Totaal lasten programma 7	5.850.472	5.994.314	4.778.078	1.216.236

8. Werkgeverszaken

8.1. CAO

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Implementatie, monitoring en doorontwikkeling cao-afspraken.		
2. Ondersteuning Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie (BOD) voor nieuwe cao.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	198.774	198.774	164.153	34.621
Directe personeelslasten	120.070	120.070	116.259	3.811
Overige apparaatslasten	77.048	77.048	61.477	15.571
Totaal	395.892	395.892	341.889	54.003

Toelichting

2. Cao-overleg 2021

Na ruim drie maanden (maart-juni 2021) opschorten van het cao-overleg door de vakbonden is na een resetmoment op 23 juni 2021 verder onderhandeld over de cao 2021. Dit heeft geleid tot een onderhandelaarsakkoord op 10 juli 2021 en een vastgestelde (en daarna bij ministerie van SZW aangemelde) cao 2021 op 11 oktober 2021. De cao 2021, met een looptijd van 1 januari t/m 31 december 2021) is dus niet afgesloten voor aanvang van het kalenderjaar 2021, maar pas vrij laat in het kalenderjaar 2021. Cao's in Nederland kwamen in 2021 niet of zeer moeizaam en laat tot stand vanwege de coronacrisis en de daarmee gepaard gaande (o.a. financiële) onzekerheden en een zeer grote discrepantie tussen de looneisen van vakbonden en het (hiervoor) beschikbare geld.

In de cao 2021 zijn tevens afspraken gemaakt over het proces om te komen tot een cao 2022: met cocreatie, resulterend in een meerjarige beleidsinhoudelijke cao ("de cao 2022 en verder"). Eind 2021 en begin 2022 wordt dit cocreatieproces besproken en vastgesteld en daarna uitgevoerd. Dat impliceert dat er geen nieuwe cao voor aanvang van het kalenderjaar 2022 wordt afgesproken en dat de cao 2021 van rechtswege met een jaar is verlengd tot 1 januari 2023. De verwachting is dat de cao 2022 en verder in het vierde kwartaal van 2022 zal worden afgesloten en aangemeld bij ministerie van SZW.

Lasten

Een deel van de geplande activiteiten van werkgeverszaken (bij product 8.1 en 8.3) kon vanwege de coronacrisis geen doorgang vinden. Daardoor is er een onderuitnutting t.o.v. de begroting 2021. Het cocreatieproces kost de nodige tijd en geld omdat medewerkers uit de sector hierbij nauw zullen worden betrokken (stakeholdersbijeenkomsten, cocreatiegroepen en paritaire werkgroepen). Daarnaast zullen meerdere cao-instrumenten die afgelopen jaren zijn ingevoerd, worden geëvalueerd met inschakeling van externe bureaus/begeleiders. Zoals aangegeven in de Kaderbrief/begroting is de (reguliere) begroting van werkgeverszaken niet berekend op de kosten van een dergelijk cocreatietraject. Aangezien een deel van de voorzienbare activiteiten voor het kalenderjaar 2021 geen doorgang kon vinden vanwege de coronacrisis, en de hiervoor begrote middelen niet zijn uitgegeven, is het noodzakelijk om deze resterende middelen van 2021 (van product 8.1 en 8.3), € 71.577, volledig in te zetten voor aanvulling van het budget 2022 voor werkgeverszaken. De besparingen van door de coronacrisis niet gerealiseerde voorziene werkgeversactiviteiten worden ingezet om dit cocreatietraject voor de cao 2022 te bekostigen. Dit is ook opgenomen in de voorjaarsnota/Kaderbrief 2022.

Mocht de combinatie van de begroting 2022 met toevoeging van de resterende middelen van werkgeverszaken uit de begroting 2021 desondanks onvoldoende zijn voor realisatie van de gemaakte afspraken voor het caoproces 2022 en verder, zal dit bij de Najaarsnota worden geagendeerd. Naar verwachting is het caoproces 2022 en verder dan nog niet afgerond. Mocht echter blijken dat de kosten voor dit proces lager zijn uitgevallen dan verwacht, zal betreffende financiële meevaller worden gerestitueerd.

8.2. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Namens de provincies bij het ministerie van BZK de belangen behartigen van onze politiek ambtsdragers (CdK, GS, PS). BZK ontwikkelt wet- en regelgeving waarin de rechtspositie van politiek ambtsdragers inclusief pensioen, is vastgelegd.		
2. Bijdragen leveren aan consultatie wetgeving, beleid en arbeidsvoorwaardelijke aspecten, o.a. op het gebied van Integriteit, veiligheid (weerbaar bestuur), (evaluatie geharmoniseerd) rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers, pensioenstelsel APPA.		
3. Voorbereidingen aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	39.623	39.623	38.366	1.258
Overige apparaatslasten	25.426	25.426	20.288	5.138
Totaal	65.049	65.049	58.653	6.396

8.3. Doorontwikkelen en borgen goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Namens de provincies, als lid van de stichting Zelfstandig Publieke Werkgevers (ZPW), lobbyen en belangen behartigen voor goed provinciaal en publiek werkgeverschap. Doel: kennisdelen en krachten bundelen en gesprekspartner vormen voor pensioenfonds ABP, Kabinet en andere werkgeversorganisaties zoals VNO/NCW, MKB Nederland. Inhoudelijke portefeuilles: pensioenen, banenafpraak, arbeidsmarkt(beleid) en diversiteit. In 2022-2024 o.a. strategisch adviseren over het inrichten van het arbeidsmarktstelsel en het inrichten van het nieuwe pensioenstelsel en pensioenvraagstukken.		
2. Ambtelijk afstemmen ontwikkelingen aan werkgeverszijde met ministerie van BZK (als coördinerend ministerie) en collegae decentrale overheden o.a. ter voorbereiding van cao-onderhandelingen, onderhandelingen in de Pensioenkamer en consultatie wetgeving.		

Output 2021	Inhoud	Geld
<p>3. Ambtelijk afstemmen met ambtelijke adviescommissie werkgeverszaken in het kader van goed professioneel provinciaal werkgeverschap. O.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strategisch adviseren over arbeidsmarktprofilering als sector provincies (gezamenlijke 'merk' als werkgever). • ontwikkeling strategische HRM-visie voor cao-onderhandelingen passend bij de werkgeversvisie 2025 • borgen werking en bemensing van de gezamenlijke (inter-respectievelijk bovensectorale) geschillenbeslechting (WOR-kamer, bedrijfscommissie/kamer Lagere Publieke Lichamen) en Advies en Arbitrage Commissie Decentrale Overheden. 		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	61.854	61.854	25.270	36.584
Directe personeelslasten	120.070	120.070	116.259	3.811
Overige apparaatslasten	77.048	77.048	61.477	15.571
Totaal	258.972	258.972	203.006	55.966

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
8.1 CAO	395.892	395.892	341.889	54.003
8.2 Integriteit en rechtspositie bestuurder:	65.049	65.049	58.653	6.396
8.3 Samenwerking	258.972	258.972	203.006	55.966
Totaal lasten programma 8	719.914	719.914	603.549	116.365

9. Overig

9.1. Werkbudget

Output 2021	Inhoud	Geld
In de IPO-begroting is het werkbudget gecentraliseerd en gehalveerd. Dit budget is voor "out of pocket" uitgaven die wel te verwachten zijn op kerntaken, maar die op voorhand niet specifiek waren beklemd. Via de voor- en najaarsnota rapporteren we over de besteding.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	300.000	221.000	217.583	3.417
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	300.000	221.000	217.583	3.417

9.2. Stelpost L&P-compensatie

Output 2021	Inhoud	Geld
De personeelslasten zijn in 2021 verhoogd met 1,6%. De overige lasten (m.u.v. DSO vanwege afspraak met Rijk) zijn voor 2021 niet geïndexeerd. In de meerjarenraming houden we rekening met een stelpost.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	0	0	0	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0

9.3. Informatiehuizen Natuur en Externe veiligheid

Output 2021	Inhoud	Geld
1. Omdat beschikbaarheid van informatie van goede kwaliteit cruciaal is voor de taakuitoefening van de provincies en om de maatschappelijke baten van de Omgevingswet te realiseren, hebben 11 van de 12 provincies in 2019 ingestemd met het voorstel om in 2020 en 2021 door te gaan met de bouw van onderdelen (Informatieproducten) van de Informatiehuizen Natuur en Externe Veiligheid.		
2. De bijdrage van de provincies is zowel in 2020 als 2021 € 2.300.750.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	2.300.750	3.737.601	1.896.554	1.841.047
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	2.300.750	3.737.601	1.896.554	1.841.047

Toelichting

In 2019 is door de GS-en het ontwikkelbudget voor de informatieproducten Natuur en Externe Veiligheid beschikbaar gesteld voor 2020 en 2021. December 2021 heeft het bestuur besloten het beheer van de informatieproducten onder te brengen bij BIJ12.

De ontwikkeling van de Informatieproducten Natuur heeft de afgelopen twee jaar vertraging opgelopen door onder meer het wegvallen van schaarse ontwikkelcapaciteit als gevolg van noodzakelijke interne prioriteitstelling binnen BIJ12 om de informatiebeveiliging te verbeteren, uitval door Corona en krapte op de arbeidsmarkt voor het werven van capaciteit.

De informatieproducten Externe Veiligheid zijn afgerond en in gebruik door de EV-specialisten. Er is besloten om het tijdelijk beheer van de informatieproducten onder regie van BIJ12 te brengen voor 2022. Er wordt momenteel een verkenning uitgevoerd op grond waarvan provincies kunnen besluiten om het definitieve beheer bij BIJ12 onder te brengen. Dit besluit wordt in de loop van 2022 voorgelegd aan het bestuur. Voor het overbrengen van het beheer naar BIJ12 was al een bedrag gereserveerd, dat als gevolg van de lopende besluitvorming nog niet is besteed.

Door genoemde vertraging bij Natuur en de lopende besluitvorming voor EV is er onderuitputting van het budget opgetreden. Om de ontwikkeling naar behoren af te kunnen ronden wordt voorgesteld het restantbudget naar de beheerpartij BIJ12 over te hevelen.

9.4. Compensatie Zeeland

Output 2021	Inhoud	Geld
Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 mln. ter aanvulling op de uitkering uit het Provinciefonds. In de BAC Financiën van 27 maart 2020 is besloten om deze afspraak te verlengen tot aan de implementatie van de herijking van het Provinciefonds. In de BAC Financiën van 27 maart 2020 is besloten om deze afspraak te verlengen tot aan de implementatie van de herijking van het Provinciefonds. De financiële afhandeling verloopt vanwege het administratieve karakter via de IPO-kassiersfunctie.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
Programmalasten	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0

9.5. Nog te verdelen apparaatslasten

Output 2021	Inhoud	Geld
De begroting van IPO Den Haag is opgezet volgens de integrale kostprijsberekening. Dit houdt onder meer in dat de kosten van de overige apparaatslasten toegerekend zijn aan de beleidsopgaven. Doen zich gedurende het jaar wijzigingen voor in de ramingen van de overige apparaatslasten, dan worden deze – om pragmatische redenen – niet toegerekend aan de beleidsopgaven maar verzameld binnen beleidsopgave 9.5 Nog te verdelen apparaatslasten.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	159.000	0	159.000
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	0	159.000	0	159.000

Toelichting

De raming van € 159.000 is toegelicht in de Voorjaarsnota 2021.

9.6. Afrekening Kassiersfuncties

Output 2021	Inhoud	Geld
Vanaf de nieuwe begrotingsopzet (Begroting 2021) worden de kassiersfuncties zoveel mogelijk opgenomen in de begroting. Uit oogpunt van transparantie wordt de afrekening van kassiersfuncties die afgerond zijn, opgenomen in het jaarverslag.		

Lasten

	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
Programmalasten	0	0	-77.444	77.444
Directe personeelslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Totaal	0	0	-77.444	77.444

De afrekening heeft betrekking op de volgende kassiersfuncties:

- Financiële zekerheidstelling: - € 46.833
- Groene handhaving : - € 25.000
- Position paper cultureel erfgoed: - € 5.611
- Retailagenda : € 0

Financiën

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Beleidsopgaven	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Verschil
9.1 Werkbudget	300.000	221.000	217.583	3.417
9.2 Stel post L&P-compensatie	0	0	0	0
9.3 Informatiehuizen Natuur en Externe Ve	2.300.750	3.737.601	1.896.554	1.841.047
9.4 Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
9.5 Nog te verdelen apparaatslasten	0	159.000	0	159.000
9.6 Afrekening Kassiersfuncties	0	0	-77.444	77.444
Totaal lasten programma 9	9.300.750	10.817.601	8.736.693	2.080.908

Bijlage 1. Verantwoordingssystematiek

1. De IPO-rekening is opgebouwd uit 7 programma's die aansluiten op de kerntaken uit IPO-Kompas 2020.
 - a. Ieder programma kent één of meer beleidsopgaven.
 - b. Iedere beleidsopgave kent één of meer resultaatgebieden.
 - c. De resultaatgebieden bestaan uit: Belangenbehartiging, Kennisdeling-Innovatie, Netwerken en Uitvoeren
 - i. Belangenbehartiging bestaat uit vijf activiteiten (kan heen en weer switchen): Signalering, (Strategische) Advisering, Standpuntbepaling, Lobby en Programmering. De inzet wordt getypeerd maar er vindt geen kostenverfijning plaats.
 - ii. Kennisdeling-Innovatie betreft activiteiten gericht op gezamenlijke kennis en innovaties. Bijvoorbeeld de financiering van onderzoek(sinstituten).
 - iii. Netwerken bestaat uit interne (bac's, aac's, jaarconferenties etc) netwerkactiviteiten en externe netwerkactiviteiten. Hiervan vindt geen kostenverfijning plaats.
 - iv. Uitvoeren blijft in IPO programmarekening leeg omdat dit bij het onderdeel BIJ12 is ondergebracht.
2. Er worden twee bijzondere programma's gehanteerd, te weten Werkgeverszaken en Overig.
 - a. Een programma 'Overig' is nodig voor het verantwoorden van werkbudget en het verantwoorden van kassiersfuncties waarbij het IPO enkel als doorgeefluik fungeert.
3. De onderwerpen die onderdeel waren van de Kassiersfunctie, zijn opgenomen in de IPO-rekening
 - a. Uitgangspunt is dat de onderwerpen waar IPO-activiteiten uit voortvloeien ondergebracht worden binnen de zeven inhoudelijke programma's, tenzij het hierbij gaat om het schuiven van middelen waarbij het IPO als doorgeefluik fungeert. In dat geval wordt gebruik gemaakt van het programma 'Overig'.
 - b. Ook onderwerpen waar niet alle provincies aan bijdragen, worden ondergebracht binnen de programma's. In de rekening wordt een bijlage opgenomen waaruit de specificatie van de bijdragen per provincie blijkt.
4. Bedragen in het jaarverslag worden weergegeven in euro's.

Programmalasten

1. De programmalasten worden binnen de programma's toegerekend naar de resultaatgebieden binnen de beleidsopgaven.
2. Werkbudgetten (zoals onderzoeken) zijn gecentraliseerd ondergebracht binnen het programma 'Overig'.
3. Inhuur is onderdeel van de personele lasten.

Verdeling personele lasten

1. Gekozen is voor een zo eenvoudig mogelijke, transparante methodiek.
2. De personele lasten bestaan uit:
 - a. Directe personeelslasten
 - i. Salarislasten incl. sociale lasten
 - ii. Inhuurlasten incl. BTW
 - iii. Detacheringslasten incl. BTW
 - b. Overige personeelslasten
 - i. Overige personeelskosten, zoals opleiding
3. De directe personele lasten worden verdeeld over de programma's, beleidsopgaven en resultaatgebieden. Dit geldt ook voor de activiteiten die vanuit de kassiersfunctie worden gefinancierd.

4. De verdeling van de directe personele lasten is gebaseerd op de in de begroting geraamde formatie en formatietoerekening (voorcalculatie is nacalculatie) en de werkelijke personeelslasten.
5. Bij de verdeling van de directe personele lasten maken we onderscheid in:
 - a. Toerekenbare formatie aan de beleidsopgaven (gespecificeerd naar de resultaatgebieden).
 - b. Overhead, die onderverdeeld is in:
 - i. Ondersteuning: Te verdelen naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.
Ondersteuning bestaat uit: Bestuursbureau, Communicatie, Public affairs, financiën, HR en Outsourcing
 - ii. MT. Het wordt verdeeld over alle programma's.
 - iii. Van Werk Naar Werk
6. De overige personele lasten worden verdeeld naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.

Verdeling huisvestingslasten c.a.

De kosten voor huisvesting c.a. worden verdeeld naar rato van de toerekenbare formatie (zie 5a) over alle programma's.

Inkomsten

De inkomsten bestaan uit bijdragen vanuit de provincies en derden (zoals ministeries). Bij de vaststelling van de jaarrekening worden overschotten in principe teruggestort naar de provincies.

Bijlage 2. Totaalbeeld lasten per beleidsopgave

De onderstaande tabel geeft een totaalbeeld weer van de lasten bij de beleidsopgaven.

Programma	Beleidsopgave	Primitieve begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Vershil
1. ROWW	1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	716.355	688.855	587.855	101.000
	1.2 Water	1.127.248	1.233.748	1.160.547	73.201
	1.3 Wonen	164.951	164.951	182.542	-17.591
	1.4 Implementatie Omgevingswet	760.559	1.815.704	-10.931	1.826.636
	1.5 Digitaal Stelsel Omgevingswet	1.650.000	1.650.000	1.649.984	16
	1.6 Nederlands Hydrologisch Instrumentarium	325.000	325.000	325.000	0
	Totaal programma 1		4.744.113	5.878.258	3.894.997
2. Milieu, Energie en Klimaat	2.1 Gezondheid	149.810	149.810	135.080	14.730
	2.2 Circulaire Economie	274.810	274.810	189.555	85.255
	2.3 Klimaat en Energie	149.810	149.810	135.080	14.730
	2.4 Omgevingsveiligheid	251.780	251.780	229.937	21.843
	2.5 VTH-stelsel en Omgevingswet	466.640	466.640	430.590	36.050
	2.6 Abonnementen/VTH-kennisdeling internationaal	41.493	41.493	34.451	7.042
	2.7 Coördinatie Klimaatakkoord	295.678	295.678	266.605	29.073
	2.8 6000 mw op land	118.271	118.271	106.642	11.629
	2.9 Regionale Energie Strategie 1.0	275.966	275.966	248.831	27.135
	2.10 Route 35	157.695	207.695	193.869	13.826
	2.11 Industrie en bedrijventerreinen	98.559	98.559	88.868	9.691
	2.12 Warmtetransitie	197.118	197.118	177.736	19.382
	2.13 Energie-infrastructuur	157.695	157.695	142.189	15.506
Totaal programma 2		2.635.325	2.685.325	2.379.433	305.892
3. Vitaal Platteland	3.1 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	746.931	746.931	702.755	44.176
	3.2 Duurzame Landbouw	59.136	59.136	53.321	5.815
	3.3 Klimaatakkoord Landbouw Landgebruik	98.559	98.559	88.868	9.691
	3.4 Programma Natuur	417.151	417.151	382.727	34.424
	3.5 Natuurwetgeving	98.559	98.559	88.868	9.691
	3.6 Strategisch beleid Faunabeheer	98.559	98.559	88.868	9.691
	3.7 Natuurbeleid	89.219	89.219	88.654	566
	3.8 EU-Biodiversiteit	163.711	163.711	124.416	39.295
	3.9 Stikstof	197.118	197.118	177.736	19.382
	3.10. Nationale Database Flora en Fauna	900.000	900.000	900.000	0
	Totaal programma 3		2.868.944	2.868.944	2.696.213
4. Mobiliteit	4.1 Duurzame Mobiliteit	779.914	779.914	691.472	88.443
	4.2 Openbaar vervoer	157.695	157.695	142.189	15.506
	4.3 Verkeersveiligheid	287.793	287.793	259.495	28.298
	4.4 Fiets	326.247	326.247	239.272	86.975
	4.5 KpVV	1.819.712	1.819.712	1.849.658	-29.946
	4.6 Goederenvervoer & Logistiek	88.703	88.703	79.981	8.722
Totaal programma 4		3.460.064	3.460.064	3.262.067	197.997
5. Regionale Economie	5.1 Stimuleren innovatief en breed MKB	157.695	157.695	142.189	15.506
	5.2 Regionale Arbeidsmarkt, Circulair, digitalisering	157.695	157.695	142.189	15.506
	5.3 Circulaire Economie	59.136	59.136	53.321	5.815
	5.4 Cohesiebeleid	59.136	59.136	53.321	5.815
	5.5 Taskforce HRE en samenwerkingsagenda	254.283	254.283	229.280	25.003
	5.6 Vrijtijdseconomie	118.271	118.271	106.642	11.629
Totaal programma 5		806.214	806.214	726.942	79.272
6. Cultuur	6.1 Toekomstperspectief	78.847	78.847	71.095	7.753
	6.2 Behoud erfgoed	39.424	39.424	35.547	3.876
	6.3 Cultuureducatie	19.712	19.712	17.774	1.938
	6.4 Toekomstbestendig Bibliotheekstelsel	19.712	19.712	17.774	1.938
	Totaal programma 6		157.695	157.695	142.189
7. Kwaliteit Openbaar	7.1 Consultatie- en wetgevingstrajecten	276.534	276.534	231.057	45.476
	7.3 Strategische kennisfunctie	484.109	484.109	399.760	84.349
	7.4 Overheidsfinanciën	476.285	476.285	371.206	105.079
	7.5 Vitale vereniging	387.793	387.793	213.463	174.330
	7.6 Europa	886.295	886.295	833.380	52.916
	7.7 Interprovinciale Digitale Agenda	3.339.455	3.483.297	2.729.212	754.085
	Totaal programma 7		5.850.472	5.994.314	4.778.078
8. Werkgeverszaken	8.1 CAO	395.892	395.892	341.889	54.003
	8.2 Integriteit en rechtspositie bestuurders	65.049	65.049	58.653	6.396
	8.3 Samenwerking	258.972	258.972	203.006	55.966
Totaal programma 8		719.914	719.914	603.549	116.365
9. Overig	9.1 Werkbudget	300.000	221.000	217.583	3.417
	9.2 Stelpost L&P-compensatie	0	0	0	0
	9.3 Informatiehuizen Natuur en Externe Veiligheid	2.300.750	3.737.601	1.896.554	1.841.047
	9.4 Compensatie Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
	9.5 Nog te verdelen apparaatslasten	0	159.000	0	159.000
	9.6 Afrekening Kassiersfuncties	0	0	-77.444	77.444
Totaal programma 9		9.300.750	10.817.601	8.736.693	2.080.908
Totaal generaal		30.543.490	33.388.328	27.220.161	6.168.167

Bijlage 3. Bijdrage per provincie

Bijdrage 2021

In de tabel hieronder is de bijdrage per provincie op rekeningbasis weergegeven.

Te verdelen bedrag ->	1.	2.	3.	3.10.	4.	5.	6.	7.	8.	9. Overig			Totaal 9. Overig	Totaal	
	ROWW	Milieu, Energie en Klimaat	Vitaal Platteland (excl. 3.10)	Nationale Database Flora en Fauna	Mobiliteit	Regionale Economie	Cultuur	Kwaliteit Openbaar Bestuur	Werkgeverszaken	9.1 Werkbudget	9.3 Informatiehuizen Natuur en Veiligheid	9.4 Compensatie Zeeland			
	3.894.997	2.379.433	1.796.213	900.000	3.262.067	726.942	142.189	4.778.078	603.549	140.139	1.896.554	6.700.000	8.736.693	27.220.161	
Provincie	Proc. aandeel														
Groningen	7,8%	303.506	185.411	139.965	52.380	254.187	56.645	11.080	372.318	47.030	10.920	160.764	279.105	450.790	1.873.311
Fryslân	8,2%	317.614	194.029	146.471	134.460	266.002	59.278	11.595	389.624	49.216	11.427	168.237	501.117	680.781	2.249.070
Drenthe	7,3%	284.772	173.965	131.325	81.180	238.497	53.148	10.396	349.335	44.127	10.246	150.841	106.665	267.752	1.634.497
Overijssel	8,2%	319.156	194.971	147.182	90.990	267.294	59.566	11.651	391.515	49.455	11.483	169.054	912.089	1.092.625	2.624.404
Flevoland	6,5%	251.294	153.514	115.887	27.000	210.459	46.900	9.174	308.268	38.939	9.041	133.108	3.353	145.502	1.306.937
Gelderland	10,2%	398.907	243.690	183.960	121.860	334.086	74.450	14.562	489.348	61.813	14.352	211.297	1.809.409	2.035.059	3.957.736
Utrecht	9,0%	350.067	213.854	161.436	53.730	293.181	65.335	12.779	429.434	54.245	12.595	185.427	215.169	413.191	2.047.252
Noord-Holland	8,3%	325.144	198.629	149.943	73.530	272.308	60.683	11.870	398.861	50.383	11.698	172.225	578.803	762.727	2.304.076
Zuid-Holland	9,9%	386.440	236.074	178.210	76.410	323.644	72.123	14.107	474.054	59.881	13.904	204.693	78.685	297.282	2.118.226
Zeeland	6,7%	262.555	160.393	121.080	37.710	219.890	49.002	9.585	322.082	40.684	9.446	139.073		148.519	1.371.499
Noord-Brabant	9,8%	381.043	232.777	175.721	96.030	319.124	71.116	13.910	467.434	59.044	13.710	201.835	1.461.316	1.676.860	3.493.060
Limburg	8,1%	314.500	192.126	145.034	54.720	263.394	58.697	11.481	385.803	48.733	11.315	754.289		765.604	2.240.093
Totaal	100,0%	3.894.997	2.379.433	1.796.213	900.000	3.262.067	726.942	142.189	4.778.078	603.549	140.139	1.896.554	6.700.000	8.736.693	27.220.161

Ten opzichte van eerdere jaren zijn de provincies in dit overzicht in volgorde van Noord naar Zuid weergegeven.

3.10, 9.3 en 9.4: Bij deze beleidsopgaven zijn afwijkende verdeelstelsels van toepassing.

Verschil bijdrage per provincie bij begroting en rekening 2021 (restitutie 2021)

In bijlage 4 van de Begroting 2021 was een tabel opgenomen waaruit de bijdrage per provincie bleek. Die bijdrage is verhoogd bij de Voorjaarsnota 2021. Door vergelijking van die bijdragen met de Rekening 2021 ontstaat - rekening houdende met de doorgeschoven middelen - het per provincie te restitueren bedrag. Deze bedragen zijn in de tabel hieronder weergegeven.

Provincie	Proc. aandeel	Primitieve begroting 2021	Mutatie VJN/NJN 2021	Doorgeschoven vanuit 2020	Gewijzigde Begroting 2021	Rekening 2021	Verschil (begroting - rekening)	Doorschui en naar 2022 (cf IPO verdeelsleutel)	Doorschui en naar 2022 (afwijkende verdeelsleutel (9.3 - Informatiehuizen))	Totaal doorschui en naar 2022	Restitueren
		(1)	(2)	(3)	(4 = 1+2+3)	(5)	(6 = 4-5)	(7)	(8)	(9 = 7+8)	(10 = 6+9)
Groningen	7,8%	2.135.039	12.390	209.286	2.356.715	1.873.311	483.403	-148.945	-156.080	-305.025	178.378
Fryslân	8,2%	2.522.963	12.966	219.014	2.754.943	2.249.070	505.873	-155.868	-163.335	-319.203	186.670
Drenthe	7,3%	1.880.068	11.625	196.367	2.088.060	1.634.497	453.564	-139.751	-146.446	-286.196	167.367
Overijssel	8,2%	2.899.626	13.028	220.077	3.132.732	2.624.404	508.329	-156.625	-164.128	-320.753	187.576
Flevoland	6,5%	1.523.640	10.258	173.283	1.707.181	1.306.937	400.243	-123.322	-129.230	-252.552	147.692
Gelderland	10,2%	4.301.732	16.284	275.071	4.593.087	3.957.736	635.351	-195.762	-205.141	-400.903	234.448
Utrecht	9,0%	2.349.131	14.290	241.392	2.604.814	2.047.252	557.561	-171.794	-180.024	-351.818	205.743
Noord-Holland	8,3%	2.584.463	13.273	224.206	2.821.942	2.304.076	517.866	-159.563	-167.208	-326.771	191.095
Zuid-Holland	9,9%	2.451.470	15.775	266.474	2.733.719	2.118.226	615.494	-189.644	-198.729	-388.373	227.120
Zeeland	6,7%	1.597.912	10.718	181.048	1.789.678	1.371.499	418.178	-128.848	-135.021	-263.869	154.310
Noord-Brabant	9,8%	3.821.651	15.555	262.752	4.099.958	3.493.060	606.898	-186.995	-195.954	-382.950	223.948
Limburg	8,1%	2.475.797	12.838	216.867	2.705.502	2.240.093	465.409	-154.340	0	-154.340	311.070
Totaal	100,0%	30.543.492	159.000	2.685.838	33.388.330	27.220.161	6.168.169	-1.911.456	-1.841.297	-3.752.753	2.415.416

Bijlage 4. Afkortingenlijst

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	Ambtelijke Commissie Stikstof
AI	Artificiële Intelligentie
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BAZEB	Bestuursakkoord Zero Emissie Bussen
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CEMR	Council of European Municipalities and Regions
CES	cluster energiestrategie
CO2	koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry
ESF	Europees Sociaal Fonds

ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen
EU	Europese Unie
EV	externe veiligheid
EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FTK	financieel toetsingskader
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
GS	Gedeputeerde Staten
GWV	grond-, weg- en waterbouw
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
HRM	human Resource Management
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBL	interbibliothecair leenverkeer
IBP	interbestuurlijk programma
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPS	interprovinciaal programma stikstof
IPSN	interprovinciaal programma stikstof en natuur
JTF	Just Transition Fund
KIA	kennis- en innovatieagenda
KIC	kennis- en Innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LEV	licht elektronische voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LNV	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
L&P	Loon & Prijs
LV	landelijke voorziening
LVMB	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafpraak energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf
MTH	milieu, toezicht en handhaving

N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie
NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
NDFD	Nationale Databank Flora en Fauna
NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie / Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
POI	provinciale ondersteuningsinstellingen
PS	Provinciale Staten
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
RE	regionale economie
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RRF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma
ROB	Raad Openbaar Bestuur
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVV	Reglement verkeersregels en verkeerstekens
SDG's	Sustainable Development Goals

SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer
TdF	Tour de Force
TWh	terrawattuur
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WOR	Wet op de ondernemingsraden
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen